

Věčná

1474-1
Sazečok Václ.
Lukavec 40
p. Lovosice

TRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník VI. — Číslo 4—5

V Zateci dne 2. února 1951

Cena 6 Kčs

Provolání I. československého sjezdu obránců míru

Občané republiky!

Na celém světě povstaly miliony lidí, aby bojovaly za mír. Váleční paliči se obávají obránců míru. Bojí se lidu, který chce mír. Přes půl miliardy podpisů lidí všech národů a vyznání bylo shromážděno pod stockholmskou výzvou, žádající zákaz atomových zbraní. To je ta síla, která zabránila americkým útočníkům svrhnout v Koreji atomové bomby. Z jejího úspěchu je vidět, jaké účinnosti už dosáhl společný boj za světový mír.

Váleční paliči dále rozvíjejí své plány na rozpoutání nové světové války. Když utrpěli porážku v Asii, snaží se tím více provokovat v Evropě. Vládcí Spojených států severoamerických porušili všechny dohody, které podepsali. Porušují Chartu Spojených národů. V současné době obnovují v západním Německu nacistickou armádu. Propouštějí z vězení a najímají do svých služeb hitlerovské generály, esesáky a gestapáky. S jejich pomocí se snaží vytvořit v západním Německu nové žoldnéřské vojsko, kterého chtějí zneužít k novému válečnému tažení proti Sovětskému svazu a zemím lidové demokracie — tedy i proti naší vlasti.

K tomu my nechceme a nebudeme mlčky přihlížet. My, Češi a Slováci, jsme nezapomněli na kruté ponaučení z nedávné minulosti, z doby po hanebné mnichovské zradě. Proto se plně stavíme za prohlášení zahraničních ministrů osmi států na nedávné pražské konferenci, kteří navrhli, jak zajistit mírový a demokratický vývoj v Německu. Proto nám promluvil z duše varšavský světový kongres obránců míru, který se jménem stamilionů lidí postavil proti znovuvyzbrojení západního Německa. Proto se pevně řadíme do světové mírové fronty, která zabrání válečným paličům uskutečnit zločinné záměry s obnovenou nacistickou armádou. Proto též podáváme ruku těm mírumilovným Němcům, kteří po všech zkušenostech dnes usilují o jednotný, demokratický a mírumilovný německý stát a bojují proti znovuvyzbrojení Německa. Jen zrádci své vlasti, odpadlíci a utečenci mohou pomáhat americkým válečným paličům v jejich špinavém díle. Jen takoví odporní zrádci, kterých se každý československý občan štítí, se mohou smlouvat a bratřit s odsunutými nacisty a počítat s nimi pro novou válku proti našemu lidu.

My, občané Československa, uvědomujeme si historický význam vytvoření Světové rady míru, souhlasíme se všemi požadavky, které na obranu míru vyhlásil varšavský světový kongres obránců míru, plně se s nimi ztotožňujeme a budeme za

jejich uskutečnění ze všech sil bojovat.

V naší národní historii byla celá dlouhá, smutná období, kdy jsme neměli svobodu a samostatnost. Tím pevněji jsme zajedno s utlačovanými asijskými národy, které dosud bojují spravedlivý boj za svou svobodu a kterým je vzorem mocná lidová Čína. Považujeme je za své bratry a vidíme v nich spolebojovníky proti imperialistickým utlačovatelům a osnovatelům válek — spolebojovníky ve velkém světovém zápase o mír.

My, občané Československa, odhalujeme ze svého mírového sjezdu v naší drahé, staroslavné Praze, přede všemi poctivými lidmi na celém světě, štvavou válečnou propagandu. Když Hitler v roce 1939 vtrhl do naší vlasti, tvrdil, že k nám jede zachraňovat křesťanskou západní civilizaci. Ve skutečnosti k nám přišel utlačovat, drancovat a vraždit. Zcela stejně dnes mluví američtí fašisté o hrozbě komunismu a o záchraně civilizace. Nevěřte jim!

Veliký Sovětský svaz, který buduje komunismus, ukazuje cestu k míru. Staví obrovské elektrárny, gigantické přehrady a průplavy, vyvíjí nesmírné mírové úsilí při přetváření přírody na širokých rozlohách své země. V Sovětském svazu spatřujeme nejmocnější záruku a nepřemožitelnou pevnost míru. Milujeme sovětský lid, který nás osvobodil. S úctou a láskou vzhlížíme k nejlepšímu příteli našeho národa a k nejlepšímu bojovníku za mír, k velikému Stalinovi.

Věci míru posloužíme nejlépe tím, že přijmeme mírové budovatelské závazky, že ještě znásobíme své úsilí při výstavbě republiky. Naše vlast je nedílnou součástí tábora míru. Čím bude silnější, tím silnější bude i tento mohutný tábor.

Obracíme se ke všem občanům naší republiky, aby pozvedli svůj hlas a vyjádřili svůj rozhodný protest proti znovuvyzbrojení západního Německa. Pověřujeme Československý výbor obránců míru, aby připravil všennárodní protestní akci proti obnově nacistické armády v západním Německu.

Jsmo přesvědčeni, že náš boj proti znovuvyzbrojení západního Německa a ještě větší budovatelské úsilí ukáží naprostou jednotu našich národů a budou důkazem, že se všichni občané republiky stavějí proti válečným paličům, že se všechen náš pracující lid hlásí do aktivního boje za mír.

Varšavský světový kongres byl zakončen slovy našeho národního hrdiny Julia Fučíka. I my voláme ze svého pražského sjezdu nejen do všech koutů a koutků své milované země, ale i do celého světa slavná Fučíkova slova: Lidé, bděte!

Mír na nás nečeká, mír musí být vybojován!

Proto vzhůru do boje za mír!

Remilitarisace západního Německa

Zásady politiky Spojenců v otázce Německa byly dohodnuty na Krymské konferenci 11. února 1945 a na konferenci v Postupimi v červenci téhož roku. Ujednání Krymské konference o Německu jsou základem a východiskem pro pozdější Postupimskou dohodu, která obsahuje podrobnou úpravu německé otázky, určuje všeobecné zásady pro okupaci Německa po jeho bezpodmínečné kapitulaci, pro kontrolu a společnou poválečnou politiku Spojenců v Německu, jakož i otázky reparací. Ve statí o německých reparacích je vyslovena zásada, že Německo je povinno nahradit Spojeným národům škody způsobené za války.

Na Postupimské konferenci ve dnech 17.—25. července 1945 byla učiněna další důležitá rozhodnutí o Německu.

Zásady dohody stanovily, že s německým obyvatelstvem má být, pokud to bude prakticky proveditelné, zacházeno v celém Německu jednotně. Cíle okupace Německa, kterými se měla kontrolní rada řídit, byly stanoveny takto:

1. Úplné odzbrojení Německa a odstranění nebo kontrola veškerého německého průmyslu, jehož by bylo možno použít pro válečnou výrobu.

2. Přesvědčit německý lid, že utrpěl úplnou vojenskou porážku a že se nemůže vyhnout odpovědnosti za to, co na sebe uvalil, poněvadž jeho vlastní bezohledný způsob válčení a fanatický nacistický odbor zničil německé hospodářství a nevyhnutelně způsobily zmatek a utrpení.

3. Zničit nacionálně socialistickou stranu a její přidružené a podřízené organizace, rozpustit všechny nacistické instituce, zajistit, aby nebyly v jakékoliv formě znovu oživeny a zabránit veškeré nacistické a militaristické činnosti nebo propagandě.

4. Učinit přípravu pro obnovu německého politického života na demokratickém základě a mírovou spolupráci Německa v mezinárodním životě.

Všechny německé zákony, které tvořily základ Hitlerova režimu nebo zavedly diskriminaci na základě rasy, vyznání nebo politického přesvědčení měly být zrušeny.

Váleční zločinci a všichni, kdož se zúčastnili plánování nebo provádění zločinných akcí nacistů, měli být zatčeni a souzeni. Nacističtí vůdci, vlivní stoupenci nacistické strany měli být odstraněni z veřejných nebo poloveřejných služeb i zodpovědných míst v důležitých soukromých podnicích.

Německá výchova měla být kontrolována tak, aby byly úplně vymýceny nacistické a militaristické doktriny a aby byl umožněn úspěšný rozvoj demokratických idejí. Soudnictví mělo být reorganizováno na zásadách demokracie. Měly být povoleny a povzbuzovány všechny demokratické politické strany s právem shromažďovacím a právem veřejné diskuse v celém Německu. Prozatím neměla být utvořena ústřední německá vláda, měly se však zřídit některé důležité centrální německé správní úřady v čele se státními sekretáři.

Aby byl zničen válečný potenciál Německa, byla zakázána výroba zbraní, střeliva a válečné výzbroje, jakož i všech typů letadel a námořních lodí. Výroba kovů, strojů, chemických a jiných výrobků, potřebných pro válečné hospodářství měla být přísně kontrolována a omezena na potřeby Německa v poválečné mírové době.

V nejkratší době mělo být německé hospodářství decentralisováno, aby byly odstraněny předpoklady pro kartely, syndikáty a trusty. Po dobu okupace se mělo s Německem nakládat jako s jednotlivým hospodářským celkem. Při organizování německého hospodářství měl být hlavní důraz kladen na rozvoj mírového průmyslu a zemědělství.

Krymská a postupimská konference určily jasně směr přestavby nacistického Německa v mírumilovný a demokratický stát. Avšak anglo-americké kruhy nebyly od samého počátku ochotny plnit ustanovení těchto dohod.

Západní Německo se stalo součástí dolarové oblasti, do které bylo investováno mnoho peněz. Američtí imperialisté zachránili německé koncerny před dekartelizací, a za to si vynutili ještě větší účast v nich. Americký kapitál měl zájem na zvýšení výroby, aby rostly jeho zisky.

V rozporu s Krymskou i Postupimskou dohodou byla německá průmyslová výroba zvýšena o 10% nad stav roku 1936, kdy německá válečná výroba byla v plném rozkvětu. Výroba oceli, která měla být omezena v západním Německu na 5,8 mil. tun ročně byla postupně zvyšována, až dohodou 13. 10. 1949 byla stanovena na téměř 12 mil. t. a výrobní kapacita měla být udržována na 13,5 mil. t. Na poradách zahraničních ministrů zemí Atlantického paktu v září 1950 byla na nátlak Američanů zrušena veškerá omezení v německé produkci ocele.

Také omezení produkce chemic-

kého průmyslu byla v červnu 1950 zrušena, takže tento průmysl slouží dnes plně potřebám imperialistického zbrojení.

Dekartelizace, kterou stanovila Postupimská dohoda, byla v rozporu se zájmy amerických imperialistů, kteří byli spolujednateli německých koncernů, a proto americký a britský velitel odmítli dne 17. ledna 1947 provést dekartelizaci Německa. Vydali svůj jednostranný dekartelizační zákon, který zachovával koncerny, trusty a jiné monopolní svazky.

Dne 19. dubna 1947 uzavřeli Britové, Američané a Francouzi dohodu o vývozu a distribuci poruřského uhlí bez ohledu na zájmy sovětského okupačního pásma. Je to v rozporu s Krymskou dohodou, podle níž je Německo nutno považovat za hospodářský celek.

Dne 10. září 1947 byla podepsána britsko-americká dohoda o Poruří, která podřídila poruřský průmysl zájmům Anglo-američanů.

V lednu 1948 byla Angloameričany založena Banka německých zemí a bizonální Nejvyšší soud.

V červnu 1948 provedly západní okupační mocnosti ve svých zónách separátní měnovou reformu. Tím dorážili hospodářské rozštěpení Německa.

V dubnu 1949 přijali ministři zahraničí západních mocností na nátlak Američanů dohodu o třístanné spojenecké kontrole, o zastavení demontáží vojenských závodů a vybudování vlastního kontrolního orgánu v Poruří. Sloučili tři západní okupační pásma a t. zv. „Německá spolková republika“ musela podle této dohody uzavřít dvoustanné dohody s USA o Marshallově plánu a účastnit se „evropské hospodářské spolupráce“.

Všechna tato usnesení jsou v naprostém rozporu s Krymskou a Postupimskou dohodou a s deklarací o porážce Německa z 5. června 1945, které určily, že nejvyšší moc v Německu přísluší vládám čtyř velmocí.

Západní imperialisté neudrží německý průmysl pro mírovou výrobu, ale jako základnu znovuvyzbrojení nejen západního Německa, ale i celé západní Evropy. V celé řadě závodů byla zahájena výroba válečného materiálu.

Zvláštní péče je věnována výrobci letadel Willy Messerschmittovi. Messerschmitt byl svého času pohnán k zodpovědnosti jako nacist a válečný zločinec a dokonce i souzen. Anglo-americké úřady jej převedly pak do kategorie „svědků“ a podrobily ho „de-nacifikačnímu“ řízení, ze kterého

vyšel s pokutou 70 liber šterlinků. Messerschmitt má v Augšpurku továrnu a v Mnichově kancelář a vyrábí prý součásti pro standardní domy z ocele a z pěnového betonu. Londýnský časopis „Illustrated“ však píše: Dejte Messerschmittovi pokyn a během deseti minut začne vyrábět lehké slitiny a rámy pro letadla. My, západní spojenci — píše časopis „Illustrated“ — potřebujeme německý národ i Willy Messerschmitta. Mějte důvěru v jeho ideály.“

Celá nynější americká politika v západním Německu je vybudována na plné důvěře nejen k nacistickým „ideálům“, ale i k nositelům těchto „ideálů“, počítaje v to Messerschmitta.

Součástky na tanky vyrábí v západním Německu více než 20 závodů.

Agresivní válka se neobejde bez děl a jiných těžkých zbraní. Americký vysoký komisař Mc Cloy dostal z Washingtonu pokyn, aby dosavadní zákaz válečné výroby v západním Německu co nejdříve zmírnil. Krupp tedy bude vyrábět opět svá děla a tanky. Západní Německo bude musit vydat na výzbroj deseti tankových divisí, které má postavit atlantické útočné armádě, přes 6 miliard marek, které zaplatí západoněmečtí poplatníci.

Západní velmoci v rámci remilitarizační politiky znovu vystaví ty západoněmecké ocelárny, které podle postupimské dohody byly v rámci remilitarisace rozebrány na účet reparací. Obnova těchto oceláren bude stát 500 milionů marek a tento obnos má být uhrazen z Marshallova plánu.

Podle amerického plánu má být vytvořena síť kasáren a polních letišť, která by se táhla od pobřeží Baltického moře až do Bavorska. Mají zde být postaveny také podzemní hangáry pro letadla. Materiál k těmto stavbám má dodat západní Německo.

Americký imperialismus se již za války snažil o to, aby základy nacistické armády, její jádro a kádry, jakož i základy německého válečného průmyslu byly zachovány, aby mohly kdykoliv sloužit ve válce proti Sovětskému svazu. Bankéři ve Wall-Streetu, kteří byli finančně těsně spjatí s porušským zbrojním průmyslem, dohodli se o tom nejen s magnáty nacistického zbrojního průmyslu, nýbrž i s nacistickými generály.

Již v prvních dnech po skončení války začaly americké a anglické okupační úřady v Německu chránit a udržovat kádry německé hitlerovské armády. Fašističtí generálové a důstojníci, kteří skropili Evropu krví nevinných lidí, se

měli stát jádrem obnovené německé žoldnéřské armády.

V západním Německu byly pod různými jmény utvořeny velké vojenské formace. Byly to oddíly t. zv. „pracovních družstev, pracovních rot, pracovních batalionů, průmyslové policie atd.“. V této souvislosti je třeba připomenout, že i po první světové válce se obnova německého „Reichswehru“ odehrávala rovněž pod záminkou t. zv. průmyslové policie.

Průmyslová policie má pouze v americkém pásmu 100.000 vojáků a důstojníků. V anglickém okupačním pásmu slouží v různých vojenských útvech 170.000 německých kádřovaných vojáků a důstojníků. Celkem je ve službě u okupačních úřadů v západním Německu a v západních sektorech Berlína přes půl milionu německých žoldnéřů.

Německé ozbrojené síly jsou obnovovány za aktivní účasti bývalých hitlerovských generálů. Pod vedením amerických okupačních úřadů pracuje reorganisovaný německý štáb vedený bývalým náčelníkem hitlerovského generálního štábu Halderem. Největší zločinci německého militarismu: generálové tankových vojsk Guderian a Manteuffel, generálové letectva Stumpf a Student, bývalý velitel SS generál von Schwerin a jiní náčelníci gastapa a hitlerovští zločinci zahájili pod vedením amerických imperialistů přípravu k třetí světové válce.

Generál Manteuffel vypracoval plán na vytvoření 30 divisí německé armády. Generálové Stumpf a Student provádějí práce na obnově německých válečných leteckých sil. Pro znovu vytvoření vojenské formace staví se v západním Německu kasárna, vojenská skladiště a arsenály. Přípravují se strategicky důležité cesty, rozšiřují a staví nová letiště.

Důležitými etapami při vytváření západoněmecké armády a jejího zařazení do tak zv. atlantické armády byla newyorská porada ministrů zahraničních věcí Spojených států, Anglie a Francie a bruselská porada tak zv. atlantické rady.

Na newyorské poradě, která se konala v září 1950 předložil Acheson tento americký návrh: Okamžitě vytvoření početné ochranné policie, dobře vyzbrojene, úplně zmilitarizované a podřízené ústřednímu vedení. Vybudování osmi až dvanácti německých divisí, které mají být jádrem budoucí atlantické armády pod velením amerického generála Eisenhowera. V komuniké, které bylo vydáno z této porady se zdůrazňuje, že západoněmecké ozbrojené síly budou formovány pod ochranou anglo-ame-

rických úřadů: „Nejvyšší komise a spojenecká vojska v Německu poskytnou všemožnou pomoc k rychlému vytvoření takových policejních sil.“

V prosinci 1950 se vládnoucí kruhy USA rozhodly vybudovat západoněmeckou armádu co nejrychleji. Dne 13. prosince se v Londýně konala porada vojenského výboru a výboru náměstků ministrů zahraničí dvanácti států Severoatlantického paktu. Tato porada se ve dvou hodinách rozhodla doporučit Radě Severoatlantického paktu jmenovat generála Eisenhowera vrchním velitelem branných sil tohoto bloku a vytvořit okamžitě německé bojové svazy a zapojit je do sjednocené armády.

Porada ministrů zahraničí a náčelníků štábů zemí Atlantického paktu, která se konala v Bruselu a skončila 19. prosince, rozhodla o zesílené remilitarisaci západního Německa a o zapojení loutkového západoněmeckého „státu“ do agresivního atlantického bloku.

Rozhodnutí bruselské porady jsou novým hrubým porušením Postupimské dohody o demilitarisaci Německa se strany západních mocností. Francouzská vláda porušila nejen Postupimskou dohodu, ale i své závazky vyplývající z francouzsko-sovětské dohody ze dne 10. XII. 1944. Také anglická vláda porušila své závazky podle anglo-sovětské dohody z 26. V. 1942.

Spěch vládnoucích kruhů USA v otázce zvýšení branných sil atlantického paktu a zapojení bonnských vojenských oddílů je přímo spojen s hlubokou krizí politiky USA vůči zahraničí vyvolanou neúspěchem amerického dobrodružství v Koreji.

To, že bruselská porada schválila americký plán, znamená, že obnovená západoněmecká armáda bude mít úlohu základní úderné síly severoatlantického bloku, čili Wall Street považuje za svou hlavní oporu v západní Evropě tak zvaný západoněmecký stát.

Obnovení německé armády vyvolalo mezi německými nacisty bouřlivý růst revanšistické nálady. Ze stránek neofašistických plátků a na schůzkách se stále častěji rozléhají výzvy k obnovení bývalého pruského, vojenského ducha a znovu vystupují propagátoři hitlerovského hesla „o životním prostoru“.

Hitlerovský admirál Konrád Albrecht žádal jménem všech důstojníků a námořníků německého válečného loďstva, aby byli osvobozeni válečnými zločinci admirálové Reader a Dönitz, odsouzení norimberským soudem. Hitlerovský generál von Manteuffel žádal, aby

„tak zvaní váleční zločinci“ byli propuštěni ze žalářů dříve, než západní Německo dá své vojáky armádě atlantického paktu.

Obnovení německo-fašistických ozbrojených sil se tedy uskutečňuje za podpory západních okupačních úřadů. Jádrem a organizačním ústředím je vojensko-fašistická organizace „Bruderschaft“. Tato fašistická organizace vystoupila dne 4. listopadu na schůzce bývalých nacistických důstojníků v Bielefeldu z ústraní. Jako zástupci západních velmocí byli na této schůzi přítomni tři britští důstojníci. „Bruderschaft“ se označuje ve svých stanovách jako „fád“. V čele organizace stojí velmistr, který bude zvolen na příští schůzi. Jemu je podřízena „bratrská rada“, o šesti členech.

Vojenský velitel „Bruderschaftu“ Manteuffel vystoupil v roce 1949 s plánem vytvořit západoněmeckou armádu o 30 divisích, jako základny tak zvané atlantické armády amerického imperialismu. To je jedna linie, po které se provádí remilitarisace západního Německa. Druhá linie spočívá ve vytvoření početné policie všech druhů - průmyslové, pohraniční, dopravní, ochranné, tajné atd. V létě 1950 obdržel Adenaur povolení od vysokých komisářů západních států vybudovat dobře vyzbrojenou, motorizovanou „federální ochrannou policii“ v počtu 10.000 osob. V západním Berlíně je od listopadu 1950 urychleně tvořen zákopnický oddíl v počtu 8.000 vojáků a důstojníků. Lipský rozhlas oznámil v listopadu, že loutkový bonnský kancléř Adenaur vypracoval plán na vytvoření tak zvaných pohraničních ochranných oddílů v počtu 60.000 mužů. Velký počet německých landsknechtů posílají Američané na výcvik do cizineckých legerů, hlavně do Severní Afriky, kde je francouzská cizinecká legie.

Od ledna 1951 buduje Adenauerova vláda urychleně západoněmeckou policejní armádu, tak zvanou „pohotovostní policii“ v síle 30.000 mužů. Tato armáda bude mít hlavní stan, nedaleko Adenauera úřadu v Bonnu. Pro „spolkového instruktora“ této policejní armády bude zřízena velká rozhlasová stanice, která bude spojena s celou řadou pojízdných a rozhlasových stanic, aby v případě „výjimečného stavu“ měla spojení se „spolkovým inspektorem“, kterým je bývalý generál nacistické armády. Policie bude plně motorizována. Zbraně pro tuto policejní armádu dodají západní velmoci. Jako doplněk policejní armády zřizuje Adenauer „spolkovou pohraniční policii“, která má mít 10.000 mužů. Také tyto oddíly budou umístě-

ny v kasárnách v síle nejméně jednoho praporu a plně motorizovány. Při větších nepokojích mají být k dispozici, jak zemským vládám, tak ústřední vládě v Bonnu.

Bonnská „vláda“ obnovuje také tak zvanou „technickou nouzovou pomoc“, organizaci, která za války po náletech hasila a odstraňovala trosky. Obnovená „technická nouzová pomoc“ bude fungovat především jako organizace stávkokazů. Také pro ni jsou prý připravovány „zvláštní přístroje“.

Vláda nejprůmyslovější země západního Německa, severního Porýní-Vestfálska, ve které leží Porúří, buduje zvláštní „zemskou pohotovostní policii“, aby zbraň proti horníkům a dělníkům porurských oceláren a zbrojovek byla po ruce.

Západní velmoci vrátily německé policejní armádě zbraně poražené Hitlerovy Wehrmacht. Francie má v nejbližších měsících dodat západoněmecké pohotovostní policii 18.000 karabin a 1.800 kulometů ze zbraní, které francouzská vláda ukořistila. Jen policie západních úseků Berlína dostane z Francie 6.000 karabin a 500 kulometů německého původu.

Na poradě, která se konala koncem minulého roku za předsednictví Mc Cloyova zástupce generála Hayse v Bonnu podávali fašističtí generálové Halder, Guderian, Manteuffel a jiní zprávy o postupu remilitarisace. Generál Hays již dal rozkaz, aby postavili 25 západoněmeckých divisí.

Washington a Londýn se současně rozhodly zvýšit počet americko-anglických vojsk v západním Německu. Má sem být posláno nejméně 15 nových divisí, vyzbrojených nejnovějšími zbraněmi, které se „osvědčily“ v Koreji. Západní mocnosti dělají ze západního Německa obrovské vojenské cvičiště.

Západní imperialisté povolávají ke spolupráci německé generály již veřejně. Dne 9. ledna t. r. se na Petersbergu konaly porady o postavení západoněmeckých jednotek pro armádu Atlantického paktu. Generálové Hitlerovy armády se po prvé účastnili oficiálně mezinárodní konference.

Bonnský „kancléř“ Adenauer povolal do západního Německa nacistické válečné zločince, kteří po válce uprchli do Argentiny. Jen v listopadu 1950 se vrátilo do Stuttgartu z Argentiny přes 400 hitlerovských letců, t. zv. odborníků pro raketové zbraně a chemické bojové látky, t. zv. tankových odborníků a bývalých důstojníků SS.

V západním Německu se vytvářejí také fašistické organizace ci-

vilistů. Po vzoru amerického „Ku Klux Klanu“ byla založena organizace „první legie“, která si klade za cíl pomlouvat a terorizovat všechny obránce míru v západním Německu. Tato fašistická organizace je financována nejbohatším mužem Německa, kolínským bankéřem Pferdemengesem, který podporuje také organizaci nacistických důstojníků „Bruderschaft“.

Západní imperialisté doslova pečují o válečné zločince a nacistické vojenské esesácké kádry. Když se v první polovině roku 1946 začaly utvářet různé „pivní kroužky“ a „soukromé společnosti“, věděli západní imperialisté velmi dobře, že si nacističtí spiklenci takto vytvářejí zárodky ilegálních organizací a mlčky k tomu přihlíželi. Koncem roku 1946 začaly již fungovat první ilegální skupiny, které se v roce 1947 rozšířily jako „zájmové skupiny“ bývalých příslušníků wehrmachtu po celém západním Německu. Navenek vystupovaly jako spojky, které obstarávaly důchod a pense pro bývalé vojáky a organizují sbírku na obranu válečných zločinců. Při takové příležitosti získaly při sbírce na obranu válečného zločince Mannsteina 10.000 nových adres. Stále sledovaly cíl navázat spojení s průmyslovými kruhy, aby plnily příkaz a opatřily bývalým hitlerovským důstojníkům zaměstnání ve státním aparátu a v důležitých průmyslových závodech. Hned od počátku měly tyto organizace ve své práci podporu západních imperialistů. Adenauer na příklad rozeslal na příkaz amerických imperialistů všem zemským vládám oběžník, ve kterém nařizuje, že je třeba poskytnout veškerou pomoc spolkům vysloužilců, bývalých zajatců, bývalých poddůstojníků a důstojníků. Je třeba jim poskytnout finanční pomoc. Ale každý příslušník organizace, který se chce ucházet o tyto výhody, musí jako podmínku vyplnit dotazník: jakou zbraň ovládá nejlépe, jak dlouho bojoval na sovětské frontě, nejsou-li v jeho rodině přívrženci komunistické strany.

Pod ochranou západních imperialistů nebyl vyšší velitelský sbor výbojné hitlerovské armády postaven před válečný soud, ale pomáhá shromažďovat „zkoušenosti“ nahromaděné hitlerovskými generály ve válce proti SSSR pro potřeby amerických imperialistů a jimi obnovené wehrmacht.

Dosud však neřekl své slovo k otázce remilitarisace německý lid, který jako všechen pracující lid na světě touží po míru a šťastném životě. A jeho slovo bude jistě rozhodné a rozhodující.

Nemocenské a důchodové pojištění zemědělců-členů JZD III. a IV. typu

Ministr práce a sociální péče Evžen Erban podepsal vyhlášku, která umožní členům JZD III. a IV. typu, aby se pojistili v národním pojištění pro případ nemoci a upravili podle svých potřeb a možností také pojištění důchodové.

Tato vyhláška byla připravena podle zásad schválených vládou koncem loňského roku a její účinnost byla stanovena na 1. I. 1951.

JZD III. a IV. typu si budou moci vybrat pro své členy jeden ze dvou druhů nemocenského pojištění. Při prvním druhu pojištění dostanou členové družstva za pojistné 40 Kčs měsíčně za osobu bezplatně základní dávky nemocenského pojištění, t. j. lékařskou pomoc při nemoci a mateřství, ošetření v nemocnici, v nutných případech také náhradu cestovních výloh do nemocnice nebo i k lékaři, jak to stanoví léčebný řád Ústřední národní pojišťovny, a jiné dávky. Za pojistné Kčs 60 měsíčně za osobu dostanou členové družstva bezplatně vedle dávek výše uvedených ještě zubní prothézy, zvláštní léčebnou péči v odborných léčebných a ošetrovacích ústavech, v lázních a pod., dětskou výbavičku nebo peněžitou náhradu za ni a některé jiné dávky. Léky, terapeutické a orthopedické

pomůcky při prvním i druhém druhu nemocenského pojištění bude si pojištěný člen družstva moci koupit za sníženou cenu, jakou platí Ústřední národní pojišťovna. Pojistné se bude platit ze sociálního fondu družstva. Pro členy družstva takto pojištěné odpadne také zvláštní placení úrazového pojištění, neboť při pracovním úrazu dostanou lékařské ošetření ze svého nemocenského pojištění.

Vyhláška umožní dále členům JZD III. a IV. typu, pojištěným pro případ nemoci, aby si změnili své dosavadní zákonné pojištění důchodové (podle výměry pozemků) na pojištění na pevný důchod buď 1.000 Kčs měsíčně za pojistné Kčs 130 měsíčně nebo na 1.250 Kčs za 200 Kčs nebo na 1.500 za 270 Kčs měsíčně. Člen družstva, který byl dosud pojištěn na vyšší důchod a platil vyšší pojistné, může si zvolit pojištění na některou z uvedených částek zpětně od počátku svého dosavadního důchodového pojištění jako zemědělec, t. j. po případě až od října 1948. Bylo-li pojistné zapláceno, bude mít člen družstva přeplatkem uhrazeno nové pojistné dopředu, dluhoval-li však pojistné, sníží se mu dluh na pojistném.

Člen družstva, který se pojistí na

pevný důchod, bude si moci změnit i toto své pojištění za určitých podmínek v budoucnu tak, že se pojistí buď na vyšší částku (na př. z 1.000 Kčs na 1.500 Kčs) nebo na nižší částku (na př. z 1.500 Kčs na 1.250 Kčs).

Pozůstalí po členu družstva, pojištěném na pevný důchod, dostanou dávky pozůstalých, jaké jsou uvedeny v zákoně o národním pojištění. V tomto zákoně je také podrobně uvedeno, kdy vzniká nárok na invalidní nebo starobní důchod pozůstalým.

Vyhláška pamatuje na výměnkáře, kteří mají výměnek z pozemků, které rolník odevzdal do společného hospodaření družstva. Zřekne-li se výměnkář dvou třetin výměnky, dostane sociální důchod, jeli nemajetný, i kdyby výměra pozemků, na nichž výměnek vázne, převyšovala hranice stanovené zákonem (5 ha — 15 ha podle výrobních oblastí).

Vyhláška umožňuje rolníkům, aby se také mohli podílet na sociálním zabezpečení pro případ nemoci, invalidity a stáří, jaké mají ostatní pracující. Je nyní na nich, aby se jako členové JZD III. a IV. typu rozhodli pro takové pojištění podle nové úpravy, jaké jim nejlépe vyhovuje.

Naše hospodářské spojení s SSSR

Pětiletá hospodářská dohoda o vzájemných dodávkách zboží mezi Sovětským svazem a Československem na léta 1951—1955 nám znovu staví před oči rozhodující význam, jaký má náš hospodářský styk se Sovětským svazem pro urychlení výstavby a přestavby československého hospodaření, pro usnadnění a zajištění budování socialismu v naší vlasti. Hospodářské styky mezi Sovětským svazem a Československem spočívaly dosud na dohodě o výměně zboží a plateb z prosince roku 1947, která byla platná až do roku 1952. Byla to rámcová dohoda, jejíž konkrétní náplň se sjednávala vždy předem na jeden rok. Předvídaný rozsah vzájemného obchodního styku byl nejen dodržen, nýbrž byl stále větší měrou překračován. Proto mohla také nová dohoda vycházet z předpokladu ještě daleko intenzivnějšího vzájemného obchodního styku. Průměrný roční objem výměny zboží — v nastávajícím pětiletém období — převyší ještě více než o 50% již značně vysoký průměrný roční objem výměny zboží v letech 1948 až 1950. Při tom tento průměrný roční objem, kterého bude dosaženo v letech 1951—1955,

převyší předpokládaný objem podle smlouvy z roku 1947 o více než 150%.

Ohromný význam této smlouvy především spočívá v tom, že zajišťuje pro naše hospodářství v rozhodující míře velike a při tom vzrůstající dodávky surovin, potravin a velmi důležitých investičních zařízení. Tak dodávky sovětské rudy stoupnou v průměru let 1951—1955 na dvojnásobek, dodávky mědi téměř na čtyřnásobek, dodávky hliníku na více než trojnásobek. Mimo to bude Československo ze Sovětského svazu odebrat zvýšená kvanta dalších základních rud i kovů, zejména olovo, zinek, nikl, cín, surové železo a ferrosilitiny. Také pro náš průmysl spotřebních statků bude mít Sovětský svaz rozhodující význam dodávkami vlny, bavlny a ostatních textilních surovin, jakož i dodávkami dalších surovin pro průmysl chemický, gumárenský, dřevozpracující a keramický. Opřeno o tyto dodávkové možnosti stává se Československo odolné proti diskriminačním nepřátelským snahám západních kapitalistických mocností, které se snažily odepřením dovozu surovin a investič-

ních statků znemožnit nebo alespoň ztížit výstavbu našeho hospodářství a tím výstavbu socialismu v našem státě. Podíl SSSR a ostatních zemí lidově demokratických na našem zahraničním obchodu se rozvíjel v posledních letech zdárně, takže podíl těchto zemí na našem celkovém zahraničním obratu již převyšuje podíl ostatních států. Při tom je nutno uvážit také tu okolnost, že obchodní styk se Sovětským svazem a s lidově demokratickými státy má zvláštní ráz a zvláštní význam tím, že je to vzájemná hospodářská pomoc mezi státy, které shodně budují na plánovaném hospodářství. Také dovoz a vývoz statků se pomocí vzájemných hospodářských smluv plánuje. Na základě těchto smluv si mohou naše závody stanovit přesný výrobní plán, v němž počítají přesně s dodávkami surovin v sjednaném množství a v sjednané lhůtě. Tak systém obchodních smluv s SSSR a státy lidově demokratickými se stává hospodářským spojenectvím, které je neúčinnější záštitou pokojného budování socialismu.

Rozhlasová universita JZD

Růst JZD v uplynulém roce a jejich rozvoj, přechod k práci na velkých plochách půdy při rozoraných mezích a zavádění společné živočišné výroby adaptací vhodných budov na společné kraviny ve vyšších typech JZD, a zejména nutnost posílit vnitřní život našich JZD, vede k rozsáhlé kampani na pomoc družstevníkům v tomto období zimního vegetačního klidu.

Na tuto základní zimní kampaň v JZD bude plně využito též rozhlasu k pořádání masového školení družstevníků i funkcionářů o hlavních otázkách našeho zemědělského družstevnictví. Toto školení se nazývá „Rozhlasová universita jednotných zemědělských družstev“. Je vysílána všemi československými stanicemi v 10 půlhodinových lekcích, vždy v neděli od 14,20 do 15 hodin místo dosavadní zemědělské besedy.

Účelem rozhlasové university JZD je především organisovat masové školení, ukázat hlavní úkoly a problémy JZD i jejich řešení a vzbudit zájem o celou problematiku JZD v širokých masách nejen družstevníků, ale i drobných a středních rolníků, funkcionářů a všech pracujících měst a venkova.

Proto se rozhlasová universita JZD zabývá zejména propagací dobrých výsledků sklizni, užitočnosti hospodářského zvládnutí a hospodaření zejména ve vyšších typech JZD, rozšiřováním zkušeností a nezbytných znalostí agrotechniky, zootechniky, agrobiologie, organisace práce a plánování. Ukazuje též formy nové, kolektivní socialistické morálky, vytvářené pracovním úsilím, obětavostí a nadšením družstevníků, vesnických žen a mládeže a socialistickým soutěžením k dosažení stále lepších hospodářských výsledků, a posilované důsledným uplatňováním spravedlivé odměny za vykonanou práci při její dokonalé organisaci a celkovém hospodářském i finančním pořádku v JZD. Také zkušenosti sovětské socialistické velkovýroby v zemědělství a ukázky perspektiv gigantických staveb komunismu v SSSR budou cenným doplňkem tematiky. Všechny tematy rozhlasové university JZD prolíná jako červená nit současný světový boj za mír. Dále se bude v tematech probírat úspěšný nástup a zdárné provedení letošních jarních polních prací.

Je proto jisté v zájmu všech členů JZD a zemědělců, aby vyslechli všechny přednášky pořádané v rámci rozhlasové university JZD.

Vlastnictví v našem novém občanském právu

Naše nové občanské právo, které nabylo platnosti 1. ledna 1951, vychází ve svých ustanoveních především z těch převratných změn vlastnických poměrů k výrobním prostředkům, k nimž došlo u nás v roce 1945 a zejména v únoru 1948.

Znárodňovací dekrety a předpisy namířené proti okupantům a jejich zrádným pomahačům, daly přírodní bohatství a velké průmyslové podniky do rukou státu, řízeného pracujícím lidem s dělnickou třídou v čele a sloužícího jeho zájmům. Tak se vytvořily zcela nové vlastnické poměry, které se už nedaly dobře vtěsnat do formulí starého občanského práva, vytvořeného před více než 100 lety. Revolučními převraty v našem společném zřízení vznikl nový typ vlastnictví: **socialistické vlastnictví**, které již není podkladem pro obohacování příživnické třídy kapitalistů z práce většiny společnosti. Proto společenské socialistické vlastnictví je nejdůležitějším a možno říci stěžejním základem nového občanského práva.

Nové občanské právo také označuje společenské, socialistické vlastnictví za nedotknutelný zdroj bohatství a síly republiky a blahobytu pracujícího lidu. Rozšíření a vzrůst socialistického vlastnictví je výrazem obohacování celé společnosti, jež kráčí k socialismu. Je předpokladem socialistického plánování a úspěchů, jichž bylo

dosaženo při provádění jednotného hospodářského plánu. Rostoucí síla a bohatství socialistického státu nepřináší ochuzení jednotlivce, nýbrž naopak má za následek stále rozmnožování jeho spotřeby a stále lepší ukojování jeho hmotných i kulturních potřeb.

Prvním výrazem této skutečnosti je **osobní vlastnictví**, které nový zákon prohlašuje za **nedotknutelné**. To znamená, že naše občanské právo chrání jako osobní majetek předměty domácí a osobní potřeby, rodinné domky a úspory nabyté prací. Zákonnou ochranou osobního vlastnictví náš režim jasně prohlašuje, že vše, čeho pracující člověk nabyt svou poctivou prací, zůstane navždy v jeho majetku.

Nový občanský zákon také počítá i nadále se soukromým vlastnictvím výrobních prostředků, pokud nejsou znárodněny a pokud nejsou výhradně v rukou státu. Tak na příklad **vlastnické poměry k půdě** se v novém občanském právu nezměnily. Zákon se opírá o vlastnické vztahy na našem venkově, vytvořené pozemkovou reformou, která zvláště po únoru 1948 splnila staré požadavky drobných rolníků, bezzemků a zemědělských dělníků, jimž dala půdu a tak je zbavila vykořisťování od velkostatkářů a finančního kapitálu. Zásada: „Půda patří těm, kdož na ní pracují“, potvrzená Ústavou 9. května byla převzata i do nového občanského práva.

Připravil se včas na zahájení jarních prací

Připravil se včas na zahájení jarních prací — v třetím roce pětiletky, kdy naše zemědělství má vyrobit více obilí, okopanin, olejnin, krmiv, masa, mléka, vajec, chmele, zeleniny, ovoce i ostatních produktů než v roce minulém, je vlasteneckou povinností všech našich jednotných zemědělských družstev i ostatních zemědělců.

Hlavním předpokladem pro zdárné zvládnutí jarních prací je podrobné vypracování plánu. U jednotlivých zemědělských družstev, která již mají svůj celoroční plán, je třeba jej zkontrolovat a pro jarní období rozpracovat úkoly přesně pro jednotlivé hony i pracovní skupiny. Každá práce musí být vymezena též časově.

Pracovní plán musí být mobilizační. Při jeho sestavování odhalíme veškeré skryté rezervy pracovních sil, strojů i potahů. Jednotlivé práce naplánujeme tak, aby byly provedeny co nejjakostněji a v nejkratším čase. Tím zamezíme

ztrátě zimní vláh a prodloužíme vegetační dobu na jaře setých i sázených plodin. Abychom zajistili všechny tyto úkoly, budeme používat služeb strojních traktorových stanic, s nimiž včas uzavřeme celoroční smlouvu. Taktéž zapojíme na plno všechny koňské i volské potahy i traktory jednotlivých zemědělských družstev.

Již nyní si připravíme dostatek osiva i sadby, strojených hnojiv, v ovocnářských oblastech si zajistíme potřebné množství postřikových prostředků proti škůdcům, ve chmelařských oblastech je třeba opatřit dostatečné množství materiálu pro obnovu a opravu chmelnic. Urychleně opravíme všechny hospodářské stroje i nářadí.

Dokonalou přípravou jarních polních prací zajišťujeme jejich správné, rychlé a kvalitní provedení, a tím zabezpečujeme i lepší zásobování a hospodářskou sílu naší republiky.

Zprávy svazu

Poskytování sociálních zápůjček potřebným reemigrantům

Výnosem ministerstva práce a sociální péče ze dne 28. června 1949 zn. VIIa-5121-2/6-7-1949 byly okresní národní výbory pověřeny poskytováním sociálních zápůjček repatriantům a reemigrantům podle směrnic uveřejněných ve Sbírce oběžníků pro KNV, ročník I/1949, číslo 13, poř. č. 229.

Sociální zápůjčky jsou bezúročné a musí být splaceny nejpozději do 5 let. Jako záruka za splacení zápůjčky slouží případný nárok na náhradu za majetek zanechaný v cizině.

Blíže informace, jakož i tiskopis žádosti, poskytne žadateli okresní národní výbor v jehož obvodu má žadatel své bydliště.

Doporučujeme všem krajanům sociálně slabým a potřebným, aby se ucházeli u svých ONV o poskytnutí této výhodné zápůjčky.

Upozorňujeme dále, že v případech zvláštního zřetele hodných, může být splacení zápůjčky odloženo na odůvodněnou žádost reemigranta nebo docela prominuto se souhlasem MPSP.

Bezplatný nocleh v Praze pro reemigranty

Někteří krajané reemigranti mají řízení v Praze u úřadů, navštěvují odborné lékaře neb kliniky, nebo potřebují si v Praze vyřídit různé důležité záležitosti. Ježto hotely bývají často plné a nocleh stojí průměrně 80 Kčs za osobu, upozorňujeme reemigranty z Volyně, že při návštěvě Prahy obdrží vždy bezplatný nocleh v Reemigračním středisku v Praze I, Husova třída 6, u Peršlýna, 100 metrů od Národní třídy. Noclehárna se otevírá večer a postačí prokázat se reemigračním průkazem, neb vyzvednouti si poukázku na nocleh v Reemigračním odboru min. práce a soc. péče

v Praze II, Spálená ul. 17, I. patro ve dvoře vlevo. Nedoporučuje se jezdit na sobotu a neděli. Lůžka jsou kovová s drátěnou matrací, čisté prostěradlo i přikrývky, zaručeně bez hmyzu, zvlášť místnost pro muže, zvlášť pro ženy a děti. Doporučujeme krajanům, aby použili této výhody.

Rada volyňských Čechů - reemigrantů není dosud registrována u ministerstva práce a soc. péče v Praze. Nepříznivé následky této skutečnosti projevují se nyní prakticky n. př. při řešení otázky vrácení pojistných premií placených volyňskými Čechy v letech 1946—47, neboť těm krajanům, kteří nejsou pojalí do úředních seznamů, premie vráceny nebudou, nepřihlásí-li se dodatečně, přesto, že podali o vrácení premií žádost. Doporučujeme proto, aby ve vlastním zájmu odpovídali ihned na výzvu min. práce a soc. péče, jestliže ji obdrželi. Jsou ovšem i takové případy, kdy se mnozí reemigranti přestěhovali, změnili pracoviště, jméno (sňatkem) a MPSP je proto v evidenci nevede. V tomto případě bude Svaz Čechů z Volyně žádati MPSP, aby byly uplatněny jejich zákonné nároky na vrácení premií, ovšem za předpokladu, že se jedná o naše členy.

O z n á m e n í

Odbočka Svazu Čechů z Volyně ve Šternberku tímto oznamuje volyňské veřejnosti okresu šternberského, že ve smyslu usnesení výborové schůze odbočky ze dne 26. ledna 1951 bude se v kanceláři odbočky ve Šternberku, Náměstí Rudé armády č. 14 od 1. února 1951 úřadovat jen jednou týdně, a to každý pátek.

Stalo se tak proto, že dnešní potřeba již toho nevyžaduje. Kdo by měl naléhavé věci k vyřízení, nechť se obrátí přímo do Medlova, kde může své záležitosti vyřídit každý den.

Odbočka SČZV ve Šternberku.

O z n á m e n í

Odbočka Svazu Čechů z Volyně pro okres Zábřeh se sídlem v Mohelnici svolává podle § 15 stanov odbočky valnou hromadu členů, která se bude konat v neděli dne 18. února 1951 o 14 hod. v Mohelnici v sále Kulturního domu na náměstí presidenta Klementa Gottwalda s tímto pořadem:

1. Zahájení
2. Zpráva o činnosti odbočky za uplynulý rok
2. Volba nového výboru odbočky
4. Volné návrhy

Nesejde-li se ve stanovenou dobu dostatečný počet členů, koná se valná hromada o hodinu později za každého počtu přítomných členů.

Palla Josef, předseda
Václavík Karel, jednatel

Svaz Čechů z Volyně ve Šternberku, svolává na den 11. února 1951 Výroční valnou schůzi, která se odbude v Uničově v místnosti modlitebního domu ul. M. J. Husa č. 6. Začátek jednání v 9,30 hod. s následujícím programem:

1. Zahájení
2. Referát o činnosti odbočky SČZV za rok 1950.
3. Referát o výstavbě pomníku v Uničově.
4. Zpráva revisní komise a udělení absolutoria odstupujícímu výboru.
5. Volba nového výboru a revisní komise odbočky.
6. Volné návrhy.

Poznámka: V případě, že se na určenou hodinu nedostaví dostatečný počet členů odbočky k usnášení, bude přistoupeno k jednání o hodinu později při každém počtu přítomných členů. Prosíme o hojnou účast.

Odbočka SČZV ve Šternberku.

Pátráme po nynějším místě pobytu Bohumila Macka z obce Antonovky, rayon Plužno, oblast Kamenec — Podolská, SSSR, který byl za německé okupace vyvezen na nucené práce do Německa. Zprávy o jeho dnešním pobytu zašlete na Svaz Čechů z Volyně v Žatci.

Budujeme sociální fond

Na svatbě p. Jiřího Zemandla se sl. Olgou Tomáškovou v Hukovicích, okr. Nový Jičín, která se konala 20. ledna 1951, byla provedena z podnětu p. Věry Hrekové a p. Eugena Tomáška sbírka na sociální fond. Výnos této sbírky činí 2.835 Kčs.

Děkujeme srdečně všem štedrým dárčům a novomanželům přejeme na jejich společné cestě životem to nejlepší.

Na svatbě sl. Mařenky Šimkové a br. Ladislava Charouzka v Branišovicích, dne 6. ledna 1951 bylo vybráno z podnětu br. Josefa Rožbla a br. Josefa Koláře 1.340 Kčs na sociální fond Svazu Čechů z Volyně.

Děkujeme co nejsrdečněji všem štedrým dárčům. Mladým novomanželům upřímně blahopřejeme a na společnou cestu životem přejeme vše dobré.

Na křtinách u p. Vladimíra Štejnara, konaných 14. 1. 1951 v Dobříčanech bylo vybráno z podnětu Alex. Martínka a Ant. Zacha Kčs 1.675,— na sociální fond.

Všem štedrým dárčům srdečně děkujeme a novorozenci, jakož i šťastným rodičům přejeme vše nejlepší.

Na svatbě Josefa Pokorného s Boženkou Volfovou, konané 28. ledna 1951 ve Skupicích, bylo sebráno Vlastou Volfovou a Ant. Volfem 2.330 Kčs, kterážto částka byla dárce rozdělena rovným dílem na sociální fond a fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína.

Vyjadřujeme touto cestou štedrým dárčům srdečné poděkování a novomanželům přejeme do společného života hodně spokojenosti.

Na svatbě p. Antonína Vegrichy se sl. Liduškou Špatenkovou, konané 21. 1. 1951 ve Pšově, provedli Alexej Vegrich a Ant. Jeníček z podnětu br. Josefa Kazdy z Radičevsi, sbírku, která vynesla 3.090,— Kčs. Dárce částku rozdělili rovnými díly pro pravoslavnou církev v Podbořanech, pro podporu vdov a sirotek po volyňských padlých a na fond pro vybudování pomníku obětem Č. Malína.

Vyslovujeme touto cestou všem štedrým dárčům srdečný dík a novomanželům přejeme do společného života hodně radosti a spokojenosti.

Malý oznamovatel

Dne 6. ledna 1951 dožil se náš drahý otec a dědeček Antonín Soběslavský z Volkova na Volyni, účastník rusko-japonské a první světové války, 80 let.

Do dalších let hodně zdraví a spokojenosti mu přejí bratři, sestra, a vnuci.

Dne 2. ledna 1951 dožil se náš drahý strýc Vasilij Mícha Jurtin ze Svoru u České Lípy 38. narozenin. Jako příslušník čs. arm. sboru v SSSR zúčastnil se bojů u Kijeva, Bílé Cerkve a Dukly.

K jeho životnímu jubileu přejeme mu hodně zdraví a spokojenosti.

Marie Plečindová, neteř
a Alex. Plečinda.

Liboslava Burgetová a Ph. Mr. RNe Josef Blažek dovolují si oznámit, že jejich sňatek bude požehnan v neděli dne 4. února 1951 o 10 hodině v modlitebně Bratrské jednoty Chelčického, Praha XII, Střelkova 68.

Jiřina Kazílovská a Josef Červenka dovolují si oznámit, že jejich sňatek bude uzavřen v sobotu dne 3. února 1951 v Pravoslavné církvi v Horšovském Týně.

Boženka Šeráková a Václav Kachynka dovolují si oznámit, že jejich sňatek byl uzavřen 28. ledna 1951 o 10 hodině dopolední v úřadě MNV v Polepech a požehnan o 12. hodině polední v modlitebně církve česko-bratr.-evangelické Chotiněvsi.

Zach Štěpán, Široký Brod čp. 6, okr. Jeseník hledá rodinu Vávru z Újezdce u Zdolbunova. Prosí o podání jakýchkoliv zpráv.

Hledám Josefa Jeníkovského zámečnicka, z Mírotína na Volyni, posledně bytem v Ozeranech - Varkovičích. Kdo by znal jeho místo pobytu v ČSR, nechtě to láskavě oznámit na adresu: Josef Šaša, Radkov č. 41, okr. Vítkov.

Josef Horáček z Račina, nyní bytem Bohušov 84, p. Bohušov, okr. Krnov hledá svého strýce Josefa Horáčka, posledně bytem v Podvysoké u Volkova na Volyni u svého švagra Ladislava Bechyňského nebo jeho manželku roz. Perníkovou, oba posledně bydleli v Křivkách u Volkova. Prosíme krajany, aby jmenované na tuto zprávu pozornili.

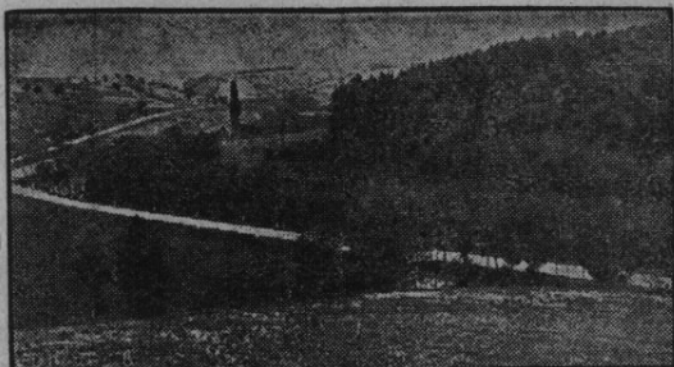
Hledám syna, Václava Šustru, nar. 8. 10. 1923 v Jablonovce, okr. Dubno na Volyni, který byl 29. 6. 1943 zajištěn německými orgány SD v Lucku a později odvezen s sestrou do Německa. Sestra, která se po válce vrátila, tvrdí, že Václav Šustr během cesty z transportu uprchl. Další jeho osud není znám. Prosím proto všechny, kdo by o něm měli jakékoliv zprávy, aby je podali na adresu: Josef Šustr, Rotava čp. 41, p. Rotava, okr. Kraslice.

Prosíme krajany z Doublkova, Kvasilova, Kyverec a z Lucka, kteří vědí o nynějším pobytu Anny Novákové, nar. 1921 v Kněhynkách, nebo Ivančicích na Volyni, která reemigrovala do ČSR z Lucka či z Kiverec, aby nám urychleně oznámili její adresu.

Přijmu místo v domácnosti, Přihlášky do adm. t. I.

Naši na Žatecku

Na Žatecku je osídlen největší počet reemigrantů z Volyně. O jejich životě a práci budeme informovat naše čtenáře v několika reportážích, které připravujeme. Budou to především obce jako Liběšice, Želeč, Čeradice, Holedeč, Zatec a jiné, kde naši krajané vzorně spolupracují v JZD, o nichž přineseme podrobnější zprávy. Dnešní článek je věnován všeobecným úvahám o žateckém okrese a volyňských Čechách. Na obrázku je záběr ze Žatecka.

Zatec a Žatecko se stalo pro volyňské Čechy synonymem jejich nového domova ve staré vlasti. K Žatci se nesly jejich touhy a se Žateckem byly úzce spjaty jejich snahy o existenční zakolvení. Zatec se stal v r. 1945 střediskem, v němž se shromáždili všichni volyňští Češi ze řad československé zahraniční armády ze SSSR. Zvláštní voj. skupina „Zatec“ se skládala výhradně z příslušníků zahraniční východní armády. V r. 1947 bylo pak v Žatci zřízeno hlavní reemigrační středisko, kam směřovaly téměř všechny transпорты krajanů z Volyně. Ze Žatce za značné spolupráce vrcholné organizace vol. Čechů — Svazu Čechů z Volyně — bylo řízeno osidlování a umísťování krajanů navrátilců ve všech pohraničních okresech republiky.

Přesto, že se původní návrh na kompaktní osídlení Žatecka neuskutečnil, je v okrese žateckém osídlen největší počet reemigrantů z Volyně, celkem na 7.000 osob.

Žatec je okres výhradně zemědělský a tato okolnost byla hlavním důvodem, proč byl zvolen jako středisko pro osidlování vol. Čechů. Žatec je střediskem chmelářského kraje, na celém světě známého, nedostižného chmele — zeleného zlata. Volyňští Češi pěstovali na Volyni rovněž velmi úspěšně chmel, a to bylo dalším důvodem, proč volili Žatec za svůj nový domov.

Také svou poměrně rovinatou polohou připomíná žatecký okres alespoň z části ráz volyňského kraje a jistě třeba jen podvědomě i tato okolnost ovlivňovala naše krajané při volbě místa svého osídlení. Na Žatecku se pěstuje mimo všech druhů obilí rovněž zelenina, řepa a brambory. Půda je velmi úrodná, ač k zpracování těžká a odlišná od půdy na Vo-

lyni. Naši zemědělci se však těžkosí a práce nikdy nebáli a proto bez váhání osidlovali kraj, který přímo volal po pilných a pracovitých rukou.

Žatecký okres spadá do kraje Ústí n. Labem. Rozloha okresu činí 366 km², počet obyvatel kolem 30.000, z toho na město Žatec připadá asi 12.000 osob. Vol. Čechů v obcích je na 6.000.

Na Žatecku jsou osídleni většinou krajané z Kvasilova, Novokraje, Lucka, Bludova, Hošči, Hrušvice, Omelan, Novin Českých, Dorohostaj, Leduchovky, Křemence, Zolotijeva, Volkova, Dubna, Zdobunova, Teremna a Střimovky. Mimo toho je zde řada krajanů i z jiných obcí na Volyni.

Jednu značnou zápornou vlastnost však žatecký okres má. Je to klimatická zvláštnost — velmi malý počet srážek. Tento nedostatek se projevuje často v rozhodujícím období vegetace a způsobuje veliké ztráty v produkci obilí, řepy, brambor, píce i chmele. Zvláště katastrofální sucho postihlo žatecký okres v r. 1947, kdy tento zjev byl ostatně všeobecný a rovněž i v následujícím roce 1948. Nedostatek vláhy se zde však vyskytuje pravidelně každým rokem. Je to jeden z nejdůležitějších problémů Žatecka, řešit otázku zvýšení srážek a zavlažování. Prvním krokem k tomuto cíli je zalesňování strání a vysazování větrolamů, které se zde již provádí.

Dalším nedostatkem je malý počet ovocného stromoví. Zahrady při staveních jsou vzácnou výjimkou. Rovněž druhy ovoce dosud zde pěstovaného nejsou zvlášť kvalitní.

Velkým problémem Žatecka je obnova starých chmelnic. Nutno konstatovat, že značné procento chmelnic zde je přestárých a bez-

ohlednou kapitalistickou exploatací vyssátých. Rovněž za války nebyla obnova chmelnic vůbec prováděna. Kromě obnovy je v plánu i výsadba chmelnic nových.

Plnění těchto velkých úkolů kladených na zemědělce na Žatecku bylo ztěžováno nedostatkem pracovních sil, zvláště ve špičkových pracech jako řez chmele, okopávání a jednocení řepy, česání chmele a sklizeň cukrovky.

Rovněž rozhárané doúnorové politické poměry na Žatecku byly na závalu budovatelskému úsilí a cílevědomé práci ve prospěch celku. Přesto, že převážná většina vol. Čechů nebyla vůbec politicky organizována a činná, podařilo se rozvratným živlům v reakčních politických stranách ovlivnit některé jednotlivce z našich řad a zneužít jich ve svůj prospěch. Únor dal však jasnou a rozhodnou odpověď na všechny pochybnosti a určil novou, přímou cestu budování socialismu i u nás na Žatecku. A zdrcující většina se na tuto cestu dala, neboť je to jediná správná cesta vedoucí k cíli — šťastnému životu celého národa i každého jednotlivce.

Ve volbách v roce 1948 volilo na Žatecku 99,26% občanů jednotnou kandidátku Národní fronty. A od té doby žatecký okres přes všechny těžkosti a překážky plní se cíí uložené úkoly, a to v neposlední řadě zásluhou našich krajanů zemědělců. Mimo ji-

né v r. 1948 jako první okres v republice splnil dodávku obilí a v r. 1950 zvítězil v celostátní soutěži o nejrychlejší dodávku brambor.

Žatecký okres i v jiných směrech může sloužit za vzor okresům druhým. Ze 68 obcí má dnes ustaveno Jednotné zemědělské družstvo 50 obcí. Nemalou zásluhu o to mají jistě i naši krajané-zemědělci. O tom, jak jednotlivá družstva plní své úkoly a jak se chystají k další práci, budeme psát v podrobných reportážích o JZD v Žatci, Liběšicích, Želči, Čeradicích, Holeděči, Dobříčanech a jinde.

Není však ani na Žatecku světél bez slínů. Naši krajané neprojevují všude dost iniciativy a nesnaží se plně uplatnit bohaté zkušenosti. Neúčastní se plně veřejného života, ač je v tomto směru, zvláště po reorganizaci MNV, značný pokrok. Nejsou mnohdy a mnohde dost rozhodní a důslední. Zastávají názor, uplatňovaný v cizině, že je nejlépe být neutrální, držet se stranou. Příliš se někdy přidržují starých, konservativních, dnes již přežitých zásad a málo hledí vpřed.

Uvedu jeden zajímavý příklad. Ptali jsme se krajanů v Radičevsi, proč u nich nemají dosud založeno JZD, ač jsou k tomu všechny předpoklady. A zjistili jsme toto. V Radičevsi jsou tři skupiny obyvatel: 1. starousedlíci, 2. osídlenci z vnitrozemí, 3. volyňští Češi. Krajané by při řešení otázky založení JZD mohli být rozhodující složkou, ale — nechťejí si „rozhněvat“ starousedlíky ani osídlence z vnitrozemí, kteří jsou dosud proti založení JZD. Jakmile bude JZD založeno, všichni vol Češi se zapojí a budou úspěšně spolupracovat. Nedovedou však vzít iniciativu založení JZD na sebe. To je jeden z charakteristických, negativních rysů naší menšinové povahy, pozůstalost z poměrů, v

nichž jsme „dlouhou dobu žili, následek dlouhodobého potlačování jakéhokoliv projevu pokrokové iniciativy za carského Ruska i za kapitalistického a šovinistického polského režimu do r. 1939. Jen velmi pomalu a s jakýmsi oslychem seřádkáme se sebe tyto nežádoucí zbytky naší odlišné mentality.

Žatec je pro volyňské Čechy ve vlasti nejen synonymem jejich nového domova, ale rovněž zájmovým centrem, kde se sbíhají, soustřeďují a řeší hlavní společné problémy týkající se reemigrace, osídlování, majetkoprávních záležitostí a asimilace. V Žatci se též vždy konaly velké slavnosti a kulturní podniky mající vztah k životu celé naší větve jako: vzpomínkové oslavy ve výročí vyvraždění a vypálení Českého Malína, uvítání prvního transportu reemigrantů z Volyně, Slib věrnosti republice, udílení polských vyznamenání volyňským Čechům, příslušníkům čs. zahraniční armády ze SSSR, olympiady lidového umění a tvorby volyňských Čechů a také tradiční plesy. V Žatci je naše vrcholná zájmová organizace Svaz Čechů z Volyně a zde se rovněž vydává náš zájmový týdeník Verná stráž. A proto je to právě na Žatecku, kde můžeme ukázat, jak chceme a umíme pracovat.

Není zde na místě hodnotit celkovou činnost Svazu Čechů z Volyně. Tato činnost i její výsledky jsou naší krajanské veřejnosti jistě známy. Omezím se jedině na konstatování některých skutečností. Nutno rovněž podotknout, že na Žatecku nebyla založena odbočka SČzV a tudíž její povinnosti plní navíc ústředí Svazu.

Od února 1948 je SČzV uznávanou složkou Národní fronty na Žatecku a v této souvislosti plní všechny úkoly z toho vyplývající.

V okresním akčním výboru NF jsou dva zástupci Svazu. Rovněž

v plenu ONV. Finanční referent ONV Igor Tučák je členem předsednictva SČzV. Zemědělským referentem ONV je další krajan, M. Mukvič. Místopředseda Svazu Čechů z Volyně Antonín Malina je předsedou okresního výboru Svazu Československo-sovětského přátelství. Volyňský Čech Vladimír Řehák je předsedou městských organizací KSČ. V okresním i místním výboru SBS v Žatci je řada volyňských bratrů. Zemědělský referent MNV v Žatci, krajan Vazač je současně předsedou JZD v Žatci. A takových radostných výsledků dobře chápané práce v zájmu veřejném stále přibývá. Potěšitelná je rovněž skutečnost, že se vol. Češi ve veřejných funkcích, které berou vždy vážně, vesměs osvědčují.

Pokud jde o problém asimilace našich krajanů, nutno konstatovat, že v Žatci samotném je téměř vyřešen. Na vesnicích to jsou a budou JZD, která odstraní všechny rozdíly mezi volyňskými a „místními“ Čechy. Jedinou překážkou na cestě úplného splynutí s domácími prostředím jsou některé společné zájmy a dosud nevyřešené otázky související s reemigrací, a to především otázka úhrady za zanechané na Volyni usedlosti a částky, složené u smíšené reemigrační komise. Podle stávajících předpokladů lze však mít za to, že i tato důležitá otázka bude v dohledné době vyřešena ve smyslu Dohody o opci a přesídlení, uzavřené mezi vládou ČSR a SSSR dne 10. 7. 1946.

Celkem vzato, jsou krajané na Žatecku spokojeni a odhodláni dokázat, že zvládnou jakékoliv potíže a překážky při budování pevných základů nové socialistické vesnice, šťastného života a míru pro něž bojovalo a padlo tolik našich bratrů.

Jar. Chudoba

Popisy českých osad na Volyni — Kupičov

Napsal Josef Toman — Upravil a doplnil Václav Židlický 4. pokračování

Obdržev služné 31. března, zanechal jsem polovinu manželce, rozloučili jsme se, spícího synka jsem v lítosti políbil v lůžku a Liněvič mě odvezl kočárem na nádraží. Cestou jsme potkali strážníka, který si šel pro mně, dělal však, jako by mne neviděl.

Za chvíli mne vlak unášel přes Sarny, Rovno, Lvov a Krakov do Zakopaného v Tatarách — k oněm „širokým dveřím z Polska“. Přešel jsem v noci hranici a po mnoha svízlech jsem odpoledne dorazil do slovenské vesničky Hladovky. Večerním vlakem z Trstené jsem odejel do Brna. . .

Tak skončil spor, který je jen malou ukázkou tehdejších poměrů v tomto státě.

Brzy na to pak přišla válka. Ještě po odchodu učitele Půlpytla vyučoval krátkou dobu češtinu učitel Albl. V době války se vyučovalo nepravdivě; učilo se ruštině, ukrajinštině a němčině. Česky se mimo zmíněného pokusu neučilo. Řádné vyučování s vyučovacím jazykem ukrajinským začalo zase až po příchodu Rudé armády v roce 1944.

O náboženství

V Kupičově byly vždy zastoupeny nejsilnější dvě náboženské složky: katolíci a evangelci, z nichž obě žily intenzivním náboženským životem. Nepatrný počet pravoslavných nezasahoval do náboženského dění. Horlivost dvou nejsilnějších náboženských složek působila mnohdy neshody, tak n. př. proti stavbě Národního domu, kterou vedli katolíci, stavěli se evangelci. Je to však všem Čechům vlastní, že se ve věcech náboženských nemohou dohodnout a tato hrstka v Kupičově nebyla výjimkou. Příčinou snad byla, zejména v letech pozdějších před II. světovou válkou, přílišná náboženská horlivost, již lze uzнат jen tehdy, nehraňící-li s fanatismem. Tyto neshody však byly obyčejně rázu lokálního, často osobního a šlo-li o věc v širším měřítku, jako byla národnostní, nebo existenční otázka, byli kupičovští Češi v názorech i v jednání jednotní.

Jednota se projevila i v okamžiku náboženského nátlaku, vyvěrajícího z agitace pro pravoslavi za éry Pobědonosceva. Pod vlivem stále většího významu nabývajícího Svatého Synodu carským ukazem z r. 1884 bylo zakázáno nepravoslavným Čechům nabývat půdy. Aby Češi splynuli nábožensky a snad i národnostně s míst-

ními obyvateli, nebyly jim povoleny křty, oddávky a bylo jim bráněno ve svobodném podnikání. Avšak jen malý počet kupičovských Čechů přijal pravoslaví. Podle písemných zpráv z r. 1911 bylo v Kupičově pravoslavných osob 168. V roce 1924 bylo napočteno už jen asi 20 rodin. Katolíci a evangelci ve své většině zůstali věrni své víře, zděděné po otcích. Mnozí z těch, kteří přijali pravoslaví, vrátili se po uvolnění tlaku ke svému původnímu náboženství. Ti, kteří zůstali pravoslavnými, nebyli nábožensky horliví a příslušnost k pravoslaví byla pro ně spíše jen formalitou.

Malý počet přestoupivších k pravoslaví lze vysvětlovat tím, že kupičovští Češi se nezúčastnili jednání o vytvoření t. zv. církve české na Volyni a s tím spojených sněmů v Kvasilově a že nepatřili také k žádné farnostní vládě sloužících kněží Hrdličky, Sasky a Kašpara.¹⁾ Donucování k přestupu, zvláště pak českým pravoslavným knězem E. Němečkem ze Žitomíru, který, jak říkal, jednal s moci úřední, jen utvrdilo kupičovské Čechy v jejich přesvědčení. Někteří si sice říkali, je-li to vůle carova, proč bychom tedy neposlechli — zvláště, když viděli, jak se muži těšili, že nadobudou českých statků po těch, kteří prý se budou muset vystěhovat, nepřistoupili k pravoslaví — ale většina zůstala ve své víře. Stalo se prý, že někteří občané měli být za to vypovězeni. Ispravčí, který zastával za carského Ruska nejvyšší policejní funkci v újezdě, měl pro ně již vypovídací dekret. Ale právě v okamžiku, když jej postiženým občanům předčítal, vznítli se nedaleko jeho obydlí oheň. Všichni se rozutekli a když bylo po ohni, dekret nebyl k nalezení. Obratně jej kterýsi z občanů schoval a vypovězení tím bylo prý znemožněno. Jindy zase týž ispravčí přečetl tehdejšímu starostovi Novotnému carský ukaz, že všichni Češi mají být pravoslav-

ní a dodal: „Car nikoho nenutí, je to dobrovolné, ale jak by to bylo pěkné, kdybyste vy, jako starosta, dal příklad ostatním a přestoupil.“ — „Když to nemusí být, tak se podle toho zařídím“ — odpověděl starosta a nepřestoupil. Za to byl na jeho místo jmenován jako starosta Čech pravoslavný.

Ve vzájemném poměru nábož. složek v Kupičově byli katolíci ve většině²⁾. Projevovali také největší náboženskou i veřejnou činnost, zejména za polské vlády, která jim přála.

Po příjezdu do Kupičova a ještě dlouho potom patřili k farnosti v Kyselině, 18 km vzdálené. Tam také pravidelně chodili do kostela.

V době náboženské nesvobody podali stížnost k carevně, spojenou s prosbou, aby proti nátlaku na ně činěnému zakročila. Těchto žádostí napsali několik, všechny se však na poště v Kupičově ztratily. Poslední žádost odesl proto Josef Benda na poštu do Torčína, 35 km vzdáleného. Žádost došla příznivého vyřízení, avšak došlo odpověď staršína Josefa Repky, který byl jiného náboženského přesvědčení, ve svém úřadě zničil. Kupičovští katolíci poslali novou žádost, které bylo konečně vyhověno a přípis správně doručen. Zatím však vůdce kupičovských katolíků Josef Benda a s ním ev. učitel Horák byli z Kupičova vypovězeni. Oba se ve vyhnanství spřátelili a po tři roky nalezli útulek na katolické faře v Horodle.

Značná vzdálenost do kostela a vzrůstající počet věřících dal podnět k žádosti o povolení stavby kostela. Žádosti bylo vyhověno s podotknutím, že kostel může být vystavěn pouze za vesnicí. Ke stavbě došlo v letech 1910—1912. Cihly na stavbu věnoval Zikmund Chmielowský, polský velkostatkář z Nyr. Skromný, ale útulný, později farní kostel byl zasvěcen sv. Václavu.

Prvním knězem v kupičovské farnosti byl Polák Ludvík Grass, bývalý děkan v Kyselině, který také v Kupičově zemřel a jehož jméno nesla pak jedna z kupičovských ulic. Po něm pak působili v Kupičově: Karel Zich, Vladislav Tarčevský, Josef Kamiňský a Bonaventura Burzmiňský, jehož mat-

¹⁾ 22,8% (Ž. Cichocka: Kolonie czeskie na Wolyniu, str. 30.) Dle seznamu, pořízeného B. Gregorou, bylo v r. 1939 v Kupičově a okolí 11,2% pravoslavných.

²⁾ Ke kupičovským evangelíkům dojděděl sice r. 1878 farář Hrdlička, avšak zklamání jeho náboženským liberalismem, ba i nedůsledností ve víře, obrátili se na konsistoř ve Wilně, která se jich horlivě ujala. (J. Mokřý)

³⁾ Dle zpráv z r. 1911 bylo z 845 všech Čechů v Kupičově 441 katolíků. R. 1924 bylo katolíků přes 60 rodin. R. 1939 bylo napočteno v Kupičově a okolí 537 katolíků, tedy 59,34% všech Čechů.

Pěvecký sbor kupičovských katolíků v době, kdy jej vedl Josef Židlický.

ka byla Češka. Burzmiňský ovládal osm řečí — mezi nimi i češtinu — a byl ze všech nejoblíbenější. Přátelsky se zachoval vůči Čechům i v době protičeské propagandy za Beckova režimu.

Veřejná činnost katolíků se projevovala hlavně činností Sdružení katolické mládeže, které se po r. 1926 na Volyni začalo rozvíjet. Toto SKM pořádalo divadelní představení, jichž podle knihy zápisů od svého založení do r. 1939 se hrálo 48. Mezi těmito byla hrána zejména hra „Hoši z první legie“, v níž účinkovalo 50 osob a 12 hudebníků, opereta „Z českých mlýnů“, hra „Ve spárech Jidášových“, „Kříž u potoka“, hra, zpracovaná dle stejnojmenného díla K. Světlé, známá hra bří Mrštíků „Maryša“ a m. j. Při divadelních představeních hrála hudba SKM jen hodnotné věci, nejvíce výňatky ze Smetanových oper.

Katolická mládež se scházela nejdříve v hostinci u J. Ducháčka. Když pak došlo k osobním i spolkovým sporům, rozhodlo se SKM pro stavbu vlastního domu. Byly konány sbírky, střádaly se peníze z různých představení a po mnoha těžkostech byl r. 1931 na jedné z obecních navesí vystavěn t. zv. Národní dům. Poněvadž jej vystavěli katolíci proti snahám evangelíků, říkalo se také katolický dům. O stavbu se zasloužili zejména Josef Tošner, který se u dodavatelů stavebního materiálu zaručil za zaplacení celým svým majetkem. Sem se pak scházela mládež k ušlechtilým zábavám.

Když začali na Volyni dojíždět katoličtí kněží z ČSR, navštívili často i Kupičov. Byli to zejména: Josef Stříž, farář ze Staré Bělé, dr. Josef Žurek z Litovle, který se také zúčastnil jubilejní slavnosti,

konané 25. 5. 1930 na paměť 60letého výročí příchodu Čechů do Kupičova, Jindřich Křenek, Em. Mysliveček a j. Jejich příchod byl veřejnou událostí a vlastenecká kázání jejich byla hojně navštěvována. Při těchto příležitostech vykonávali náboženské obřady, kázali, ba i rodinné spory urovnávali.

Evangelíků v Kupičově bylo před přechodem k pravosláví r. 1886 asi 410⁴⁾ obyvatel. Ačkoliv byli v menšině, tvořili největší středisko evangelické před Boratínem, kde bylo asi 150 občanů evangelíků. V r. 1911 bylo napočteno 236

⁴⁾ V číslech námi uváděných jsou započtení Češi z okolních osad, jako Dažva, Černijov, Trnkovka a j., kteří ideově a pokud jde o češství, vždycky patřili ke Kupičovu.

osob evangelického vyznání a r. 1924 asi 40 rodin.

Dlouhý čas věřili snahám faráře Hrdličky, který dojížděl k výkonu bohoslužeb, o sjednocení Čechů v jednu církev českou na Volyni, ale po nezdařených sjezdech kvasilovských obrátili se na konsistoř wileňskou, která jim pak poslala kazatele a podporovala je i hmotně.

Tak dojížděl do Kupičova po Hrdličkově dr. Jelen z Varšavy, farář Menzlovský z Nepokojčic, Jastrzemský Michal, Jaroslav Opočenský a jako stálý kazatel nastoupil Jan Jelínek, který r. 1944 vstoupil do čs. vojenské jednotky v SSSR. Mezi tím pobožnosti ve sboru střídavě řídili místní občané jako Josef Holub, Jaroslav Makes, Josef Mokrá a j., neboť špatné komunikace a značná vzdálenost nedovolily cizím farářům dojíždět často. Vedle toho kupičovský evangelický sbor navštěvovali faráři z Československa, jako B. K. Radechovský, Prudký, Míčan, Hladký, Jadrníček a jiní.

Evangelické pobožnosti se od r. 1893, kdy sbor zakoupil od Josefa Řepky dům i se zahradou, konaly v t. zv. modlitebně. V letech 1933—1937 byl vedle modlitebny postaven evangelický kostel, který byl r. 1938 farářem Kurnatovským z Wilna vysvěcen. (Po odjezdu Čechů konají se v něm pravoslavné bohoslužby.)

Kupičovští evangelíci vedle své horlivé náboženské činnosti pěstovali velmi církevní zpěv. Pěvecké sbory s úspěchem řídil Vratislav Gregora a po něm Bedřich Gregora, za jehož vedení sbor získal pěknou úroveň.

Pokračování

Pěvecký sbor českého ev. ref. sboru v Kupičově se svým dirigentem Bedřichem Gregorou.

VYSTĚHOVALCI

Obrazy ze života volyňských Čechů — Píše Josef Foitík

2. pokračování

„Dobře. Víte, drátěnky. To hlavně motá z drátu, ten se zavaří a je to,“ poučoval nedůvěřivce Lubu.

Cernín až povyskočil.

„Tož Lubo, do toho!“

A netrvalo dlouho, za Lubovou kovárnou se zkoušely první rány z nové pušky. Měla jen jednu hlavěň a nebyla příliš vzhledná, ale střílela dobře a Luba prohlásil, že ty další budou lepší. Nahrnulo se mu také hned objednávek, neboť každý chtěl mít doma nějakou zbraň. Bylo to také celkem pochopitelné. Blížila se zima, která zde v hlubokých lesích nebude příliš vábivá. Kromě toho se zde již několikrát objevili vlci a je jisté, že až je v zimě dožene hlad, že budou příliš dotěrní. To potom stělná zbraň bude skutečně žádoucí.

Lubova kovárna jela nyní na plno a Luba se svými dvěma syny měl plně ruce práce. Dělal všechno: ostřil sekery, dělali pluhy, opravovali vozy, opravovali kuchyňské nádoby — zkrátka všechno. Tím se také stalo, že v kovárně byl stále některý ze sousedů s nějakou prací a tak si všichni na tu docházku do kovárny uvykli, že se sem scházeli i v řídkých okamžicích oddechu nebo za nedělních odpolední. A když se sem sešla i mládež, to zde bylo živlo. Zvláště vítaným byl Václav Hamáček, který si z Čech přivezl celou sbírku hudebních nástrojů. Byl náruživým a také dobrým hudebníkem a často musel vyhovět škemrání děvčat a přinést ke studni trubku nebo housle. To potom bylo u studny veselo a nikomu se do pozdní noci nechtělo domů. Václav se při tom těšil, že až bude po největších pracích, že se dá do shánění kapely. Už tam v Čechách slyšel, že čeští hudebníci jsou v Rusku hledáni a proto tuto myšlenku nespouštěl z mysli.

„Uvidíte, že tu kapelu tady budeme mít,“ ujišťoval.

„Co z toho,“ povzddechla jeho sestra Libuše, „když chceš s tou svojí muzikou odejít do světa...“

„Vždyť bychom vám zde také hráli,“ utěšoval ji Václav.

„Jo, ale kde? Vždyť zde není hospoda...“

„Ta zde bude,“ přesvědčoval muzikant, „opravdu bude. Dříví je

dost a tuhle tatík Havlíček ji může postavit.“

Malý Havlík, přezdívaný Havlíček, zvedl hlavu a zadíval se na Václava.

„Opravdu strejdo,“ vnucoval svoji myšlenku Václav. „Vaše Věruška by byla dobrou šenkýřkou.“

Václav při tom zašilhal mezi skupinu děvčat, kde „Havličkovic“ Věruška, děvče plných tvarů a rozkvetlé krásy, zaplétala koneček jednoho se svých bohatých copanů, který se jí uvolnil.

Zapýřila se při tom a přehodila zapletený copan na záda.

„To věřím,“ durdil se polo vážně, polo čtverácky Havlíček. „To by se vám, klukům, hodilo. Vyseďte byste v hospodě a Věrka místo práce, aby okolo vás poskakovala Holenka, z toho nebude nic!“

Cestou domů musel však Havlík na vše myslet znovu. Ani neví proč, ale stále se k té myšlence vracel. Ona by to, konec konců, nebyla věc k zahoezení! Tu hospodu zde stejně někdo jednou vystaví a proč by to tedy, u všech všudy nemohl být on, Havlíček?

Doma v zemlance rozsvítil malou petrolejovou lampičku — mušku — a zadíval se na palandu, kde spala již žena.

„Spíš?“ otázal se.

„Co se stalo?“ trochu vylekaně se otázala.

„Nu nestalo se zatím nic. Teprve se stane. My budeme stavět hospodu, víš?“

„Co?“ žena, jako by ji vymrštil, posadila se na loži.

„No hospodu“, opakoval.

„Poslouchej táto, máš to tam nad očima v pořádku?“ a ukázala při tom na jeho čelo.

„Eh, s tebou dnes není řeč,“ povzddechl si. „ale tu hospodu postavíme, uvidíš!“

IV.

Listopad přinesl deště. Splachotilo, jako když z konve leje. Lesní cesta a všechny pěšinky se proměnily v moře bláta, do něhož chodec zapadal po kolena a stěží vytahoval nohu za nohou. Takovéhle bláto naši lidé v Čechách v životě neviděli a proto děda Kofenů správně poznamenal, že tohle v Čechách nebylo.

Tímto psím počasím, jak jej nazvali naši osadníci, byli zahnáni do svých zemlánek a práce venku se omezila jen na to nejnutnější.

Václav Hamáček neměl stání. Když nemohl pracovat venku, nebylo s ním k vydržení. Čas od času sáhl po některém svém hudebním nástroji, až jednou se rozhodl. Obul vysoké holínkové boty a pustil se lesem do okolí, kde již také byly usazeny menší skupiny českých rodin. Čeští lidé se zde navzájem „našli“ ještě během léta a třeba je od sebe dělily kilometry, přece si v leccems poradili a pomohli.

Václavova cesta byla korunována úspěchem. V Zálesicích objevil dva hudebníky, v Olšinách tři a v malé osadě, kterou si její osadníci nazvali Horky, ač byla v údolí, jednoho. Bylo to více, než Václav očekával a byl tím nadmíru spokojen. Dohodli se velmi brzy, neboť muzikantská krev se nezapře a slíbili si, že se všichni vezmou do práce tak, aby o vánocích mohli alespoň obyvatelům všech osad zahrát před zemlánkami alespoň koledy a přidat něco pro obveselení.

Václav byl na toulkách celkem dva dny a ač při tom silně rozmohl a k smrti se unavil, přišel domů s nesmírným velkým nadšením. Zatočil se svojí sestrou Libuší divoce po zemlance, div že vše nerozházel a nepřevrátil. Sotva se pak umyl a převlékl do suchého prádla, začal vybalovat svůj hudební archiv a čistit nástroje.

„Ty se z toho, kluku, zblázníš,“ pokyvovala starostlivě maminka.

„I jen ho nech,“ mávl rukou tatík Hamáček. „To jsme viděli už tam v Čechách, že z kluka nic nebude. Koho jednou chytne muzika, ten je nadobro ztracenej,“ zamuroval starý.

Václav si z toho nic nedělal. On měl před očima jen svoji kapelu a pro tu teď žil. Vždyť on to tatí ani maminka nemyslí vážně a Václav dobře ví, že jsou tomu oba rádi, že je z něho dobrý muzikant a že peníze, které na jeho učení v Čechách dali, nešly nazmar. Vždyť sám tatík, když mu chybělo něco do obnosu na zakoupení některého toho nástroje, mu podstrčil nějakou tu zlatku, aby si ho mohl koupit. A nezbyvalo jim. Měli jen kousek chudého políčka na horské stráni a museli se živit výdělkem. Nyní zde ty nástroje jsou však cenným majetkem, poněvadž dobrý hudební nástroj se zde jen řídce najde.

U Havlíků v zemlance měli poměrně dost místa a také ochotně svolili k tomu, aby se tam sešli

hudebníci na svoji první zkoušku. Ulevné deště pomalu ustaly a brzy se silně ochladilo, až pak přišly mrazy. Země ztvrdla na kost a nedalo se v ní nic dělat. Mužští se vyhnuli zase do lesa, kde mohli nyní připravovat stavební dříví na jaro. Vždyť ho tolik bude potřebovat!

Na poslední listopadovou neděli svolal Václav první zkoušku svých hudebníků. Šli se u Havlíčka a cvičili celé odpoledne. Po skromné večeři dali se do hraní i večer při petrolejové lampě, kterou Václavovi přivezl Motl z Lucka. Také petrolej dovezl a sklíčko do zásoby.

Po dobu zkoušky sem občas někdo zaběhl a tiše postál v koutku, naslouchaje těm krásným zvukům českých písní. Přišel také děda Kořenů, bývalý muzikant. Sál si alespoň na klárinet a zvedl jej k ústům. Hned jej však položil a přejel si prstem po svých bezzubých dásních. Pokýval smutně hlavou, odešel do kouta a chvějící se dlaní rozmáčkl velikou slzu, která se mu nějak vloudila do oka.

Nejvytrvalejší posluchačkou byla však Havlíčkova Věra. Za celé odpoledne se nedovedla vypravit z domova ke kamarádkám, ač by jindy sotva doma vysešla. Věrka tomu sice dobře nerozumí, ale tak se jí zdá, že ty Václavovy housle zpívají nejlépe. A i když vezme na okamžik trubku nebo baryton, že ten nástroj zní docela jinak, než když na něj hraje někdo jiný.

K večeru přišel do obce Motl. Sháněl se po Kořenovi a sdělil mu, že se má v úterý dostavit k Januševičovi. Bude prý dojednáno, kdy se pojedje do Lucka k upsání kupní smlouvy.

Když se blížil k Havlíčkově zemlance, zavadily o jeho sluch jakési nezvyklé zvuky. Zastavil se a chvíli naslouchal. Opravdu, hudba! Motl nad tím kroutil hlavou. Jsou tihle Češi ale podivný národ! Ještě na ně do zemlánek přší, v žaludcích jim kručí hladem a už hraje. Pojednou dostal nějaký nápad, při němž si až luskl prsty a rázem se vrátil do zemlanky.

Drmolil jako kafemlejnek a běhal od jednoho k druhému, až mu konečně porozuměli. Na vánoce přijede do Jezerce celá Sumiňských rodina — staré panstvo s dcerou a synem důstojníkem. To je už jejich zvyk, že téměř každé vánoce tráví zde na svém statku. On, Motl, to zařídí, aby je, muzikanty, pozval pan Sumiňski do dvora.

Zahrají mu a on jim za to bohatě zaplatí. I živobytí dá, opravdu dá. Pan Sumiňski má hudbu rád a není skoupý. Zimmermann

se snažil seč mohl, až přece jen vše vložil. Porozuměli mu a řekli, že je dobře, jen ať všechno zařídí, že přijdou. Motl vyběhl celý šťastný. Nepochybuje, že když se vše dobře podaří, že ani na něho Sumiňski nezapomene.

Hudebníci se potěšili touto nabídkou. To jim dodalo ještě větší chuti, hráli až do půlnoci a domů se rozešli až v pondělí.

V.

Jezerce jsou staré panství a neméně staré jsou jeho dvorské budovy a jsou již značně schátralé. Hospodářské budovy jsou většinou dřevěné a jen záměček je zděný. Nápis nad hlavním vchodem do záměčku „Pro Deo et Patria“ a letopočet 1795 svědčí, že byl vystavěn polským panstvem za doby, kdy Volyn patřila Polsku a kdy tu hospodařila polská šlechta.

Samotný dvorek se nachází v malebném údolí a je skoro utopen v zeleni. Kolem záměčku je rozsáhlá ovocná zahrada a park. Obojí je však zanedbáno a pustne. Za parkem k východu a k jihu jsou panská pole, na západ a sever jsou lesy, v nichž našli svůj nový domov naši kolonisté. Před záměčkem se líně vine potůček, který jen stěží se při svém malém spádu protlačil houštinou a vnikl do parku. Zde, zachycen kdysi umělou hrází, tvořil malé jezírko a pak již poněkud živěji vyběhl na severovýchod do lučin. Tam mu zase jiná hráz zadržela vodu a přinutila ho, aby poháněl těžké, skřípavé kolo mlýna, kde hospodaří Motl. Ten však má mlýnského pomocníka Ukrajince Danylu, který veškeré práce ve mlýně zastane a Motl se proto může věnovat obchodu a jiným záležitostem.

Právě nyní sedí v pohodlné židli u správce Januševiče, hladí svoji rýšavou bradu a dívá se spokojeně z okna.

Januševič přechází po kanceláři, ruce za zády a je poněkud rozčilen.

„To ti říkám Motle, že si s nimi takhle zahrávat nesmíš. Neznáš Čechy. U těch slovo platí více než peníze. Proto musí věci zůstat jak jsou a není možno na tom nic měnit.“

„Pane Januševič,“ Motl se zavrtěl na židli, „já si celou záležitost vyřídím sám a velmi hladce. Uvidíte. To už nechte na mně!“

„Bodejť bych se do toho ještě já pletl!“, odsekl nevrle Januševič. „Ono je toho dost, že to trpím. Jednou si však ty následky sklidíš sám!“

Motl zahlédl někoťo na dvoře a přiložil prst k ústům. To se tam

objevil Kořena a Horák a blížili se k záměčku.

„Jsou zde. Já je přivedu!“ Motl vyběhl z pracovny pana správce. Januševič se zastavil proti dveřím, chvíli hleděl za Motlem, pak zavrtěl hlavou a posadil se do pohodlné lenošky.

Za okamžik se ozvaly na chodbě hlasy a hned na to Motl uváděl Kořena a Horáka. Správce jim vyšel vstříc, uvítal je a pobízel, aby se posadili.

„Dal jsem vás zavolat pánové,“ začal správce, když všichni usedli, „abychom skoncovali s vaší koupí. Vše je již připraveno a smlouva může být ihned sepsána. Musíme se zde pouze dohodnout, kdy se vydáme do Lucka a pak ještě o jedné maličkosti, o níž vás tady zpraví pan Zimmermann. Já bych pouze uvědomil, notáři, kdy se dostavíme, aby nás čekal.“ Januševič nabídl hostům cigarety ze svého stříbrného pouzdra se zlatým monogramem.

„Já pojedu brzy do Lucka,“ vmlsil se do hovoru Motl „a mohl bych vzkaz notáři vyřídít.“

„Dobře,“ souhlasil správce. „Já jsem k dispozici kdykoliv. Záleží jen tady na pánech, aby se vyslovili.“

„Já myslím,“ začal Horák, „když je vše připraveno, že bychom záležitost příliš odkládat neměli.“ Zadíval se na Kořenu.

Ten přikývl. „Ano, odkládat nebudem. Je to záležitost, která měla být vlastně již dávno vyřízena. Pořádek toho vyžaduje. Já skoro nechápu, jak bylo možné, že do této doby smlouva napsána nebyla. Proto radím, vydat se do Lucka třebas ihned.“

„Ono to přece jen nebylo tak jednoduché,“ ozval se zase Motl. „Nesmíte zapomenout, že kupujete majetek na splátky, že do toho měla co mluvit Zemědělská banka a že bylo třeba dojednat ještě některé věci s panem Sumiňským a že Sumiňski je až v Petrohradě. Muselo se hodně psát, a to všechno trvalo dlouho. A tady jsme konečně u věci, kterou, ač nerad, vám musím oznámit.“

Motl se zatvářil, jako by kousal šťovík.

Kořena s Horákem udiveně se zahleděli na Motla.

„A co je?“ otázal se Kořena.

Motl se zavrtěl.

„Jasný pan Sumiňski není spokojen s cenou“, vyrazil konečně ze sebe. „Bude nutná nová dohoda, než se smlouva podepíše.“

„Jak to,“ podivili se oba krajané.

Pokračování

Se stále stejnou bolestí vzpomínáme památky našeho drahého otce, bratra a strýce **Jána Konáška**, nar. 12. VIII. 1900 v Moskovštině na Volyni.

Padl jako příslušník Rudé armády. Drahý otče odešel jsi, ale světlo Tvé památky žije mezi námi. Kdož jste jej znali, vzpomeňte s námi. — Necht' je Ti země daleká lehkou.

Truchlící dcera Tonička a příbuzní

S. nezměrnou bolestí v srdcích a se slzami v očích vzpomínáme, že 11. 10. 1950 uplynulo 6 let od doby, kdy padl v těžkých bojích u Dukly náš drahý syn a bratr **Josef Krčma**, nar. 19. 6. 1919 v Martinovce na Volyni. Nikdy nezapomeneme, s jakou radostí šel bojovat za svou vlast, krutý osud mu však nedopřál radovat se v její náručí.

Prosíme všechny, kdož jste jej znali, věnujte mu s námi tichou vzpomínku.

Rodiče, bratr, sestry s rodinami a příbuzní.

Dne 13. prosince 1944 opustil nás navždy náš manžel, otec a dědeček **Josef Vaněček**. Narodil se na Špakově 7. července 1881.

Opustil nás navždy, ale jeho památka zůstane v našich srdcích.

Vzpomínají manželka, synové, snachy a vnuci.

Hlubokým žalem sklíčení oznamujeme všem přátelům a známým, že nás navždy opustila naše milovaná manželka, maminka, tchýně a babička **Barbora Holá**, roz. Valentová, posledně bytem ve Zdobunově na Volyni.

Zesnula tiše po delším utrpení v úterý dne 2. ledna 1951 o 7. hodině ranní v Žatci ve věku 72 let. Pohřbena byla v Praze - Braníku dne 6. ledna 1951. — Necht' odpočívá v pokoji!

August Holý, manžel, děti, vnuci a veškeré příbuzenstvo.

S bolestí v srdci vzpomínáme prvního výročí smrti našeho manžela, otce a dědečka **Vojtěcha Háby**, nar. 8. 8. 1903, kterého jsme 24. ledna 1950 doprovodili k věčnému spánku na hřbitov v Oračově. Srdce jeho dotlouklo po krátkém pobytu ve vlasti, na niž se tolik těšil.

Odešel jsi navždy z kruhu naší rodiny, kterou jsi tolik miloval, ale v našich srdcích budeš žít stále. — Prosíme všechny, kdož jste znali jeho dobré srdce, vzpomeňte s námi. — Odpočívej v pokoji!

Vždy s láskou budeme na tě vzpomínat.

Manželka, dcera s rodinou.

Vzpomínáme s bolestí v srdcích na **Vasila Šuhaje**, nar. v Koločavě-Lazu, který padl za svobodu naší vlasti v těžkých bojích v Dukelském průsmyku.

Milý Vasjo! Spi věčným tichým snem v Karpatských horách. Vlast, kterou jsi tolik miloval a za niž jsi život položil, je svobodná.

My na Tebe nikdy nezapomeneme.

Vasil Jurtin, Alex. Plečinda, Anna Juriková.

S bolestí v srdcích vzpomínáme na našeho drahého bratra **Nikolaje Plečindu**, nar. 20. 6. 1918 v Repinném, okr. Volové, který je od roku 1943 nezvěstný.

Drahý bratře, spi sladce věčným snem v neznámém místě! My na Tebe nikdy nezapomeneme.

Bratr a sestra.

Vasil Jurik, nar. 12. 12. 1915 v Koločavě-Lazu, padl v těžkých bojích u Dukly 20. 11. 1944.

Vzpomínáme na Tebe, milý Vasjo, a nezapomeneme nikdy Tvého hrdinství a lásky k vlasti, za niž jsi položil svůj mladý život.

Odpočívej v Karpatech a budiž Ti země i Tvou krví posvěcená a osvobozená — lehkou.

Manželka Anna a syn Vasil.

Vzpomínáme stále, že 30. XII. 1943 v bojích u Bílé Cerkve padl náš milý kamarád **Vasil Žabljak**.

Odpočívej kamaráde, v bratrské půdě slovanské Ukrajiny a budiž Ti země, kterou jsi tolik miloval, lehkou.

Fedor Havran, Vasil Jurtin.

Z administrace. Oznamujeme, že jsme od 1. ledna t. r. zastavili zasílání našeho časopisu do zahraničí, zvláště do Kanady a USA, a to vzhledem k okolnostem, že naši dosavadní odběratelé z těchto zemí neuznali za vhodné vyrovnat dlužné předplatné. Někteří z nich dluhují dokonce za 4 roky. Proto budeme expedovat Věrnou stráž pouze těm krajanům do zahraničí, kteří mají vyrovnáno předplatné na rok 1951, které činí do zahraničí 200,— Kčs.

Tiskový fond SČZV

Na svačbě Josefa Novotného se slečnou Liduškou Kadeřábkovou, bylo vybráno z podnětu Josefa Sovy a Josefa Pokorného 1.800 Kčs, z kteréžto částky 1.000 Kčs bylo určeno na tiskový fond a 800 Kčs na fond pro vybudování pomníku obětem Č. Malína.

Všem štědrým dárcům srdečně děkujeme a novomanželům přejeeme na společné cestě hodně spokojenosti a radosti.

Fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci

Vybudování důstojného pomníku obětem Českého Malína v Žatci vyžadá si značných finančních nákladů. Jsme přesvědčeni, že příslušná úřední místa vyjdou nám při řešení tohoto úkolu co nejvíce vstřícně. Přesto je třeba, aby Svaz Čechů z Volyně měl pro realizaci tohoto plánu dostatečné finanční prostředky. Jedinou možností, jak tyto prostředky získat, jsou zatím dobrovolné dary a příspěvky našich krajanů. Obracíme se proto znovu na všechny volyňské Čechy, aby každý, dle svých možností přispěl k tomuto účelu. Doporučujeme rovněž, aby každé příležitosti bylo využito k pořádání sbírky na Fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci.

Uveřejňujeme níže seznam darů a dárců, kteří dosud přispěli k tomuto našemu společnému dílu a vzdáváme jim srdečný dík.

Svémi dary na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci přispěli tyto krajané:

Vladimír Dačenko, Vroutek, 200,— Kčs; Václav Svoboda, Krajčová, 500,— Kčs; Emanuel Jirkovský, Mradice, 200,— Kčs; Štěpán Tesař, Srbská Kamenice, 50,— Kčs; Ladislav Liška, Kunratice, 500,— Kčs; Karel Půlpytel, Drnholec, 200,— Kčs; Václav Ořechovský, Dubí, 100,— Kčs; Emil Kendík, Hromnice, 250,— Kčs; Josef Robl, Chomutov, 500,— Kčs; Antonín Pichr, Milčany, 500,— Kčs; Václav Hrnčíř, Habřina, 100,— Kčs; Emilie Jehličková, Butovice, 100,— Kčs; Vladimír Doubrava, Hahlovy Dvory, 100,— Kčs; Karel Cinert, Habřina, 100,— Kčs; Vladimír Marlínek Tuchořice, 200,— Kčs; Václav Papoušek, Chomutov, 100,— Kčs.

Antonín Halámek, Královo Údolí, 100,— Kčs; Vladimír Bečan, Hokov, 300,— Kčs; Josef Dufek, Polerady, 500,— Kčs; Vladimír Bačovský, Hlinka, 300,— Kčs; Josef Palla, Jetřichov, 150,— Kčs; Petr Tušínský, Hevlín, 200,— Kčs; Demetr Senický, Teplice, 500,— Kčs; Václav Louda, Letov, 300,— Kčs; Stanislav Skalský, Popice, 150,— Kčs; Antonín Ledvina, Malměřice, 300,— Kčs; Vladimír Štefl, Červený Potok, 750,— Kčs; Vladimír Lněniček, Hokov, 200,— Kčs; Jaroslav Soběslavský, Frýdlant v Č., 300,— Kčs; Emil Herzán, Malměřice, 300,— Kčs; B. Řehák, Hlubany, 500,— Kčs; Václav Brynda, Olbramovice, 100,— Kčs; Josef Dědek, Lukavec, 100,— Kčs; J. Mazánek, Dřínov, 500,— Kčs; Pavla Berková a V. Medek, Tatenice, 100,— Kčs; Š. Styblík, Litoměřice, 250,— Kčs; V. Brázda, Nepomyšl, 300,— Kčs; Václav Tyrk, Liběšice u Úštěku, 200,— Kčs; Václav Hajný, Staňkovice, 500,— Kčs; Emanuel Halámek, Lužec, 600,— Kčs; Vladimír Vrba, Vojtěšín, 200,— Kčs; V. Cilc, Zderaz, 200,— Kčs; Alois Hálek Sítiny, 500,— Kčs; Vladimír Šlégr, Studov, 300,— Kčs; Josef Mašata, Chomutov, 500,— Kčs; Václav Malhaus, Radyně, 500,— Kčs.

Všem dárcům vyjadřujeme srdečný dík.

Dne 1. února 1951 po slavnostních bohoslužbách, které vykonal J. P. vладыka Česlmír za spolusloužení d. o. Dušana Surmy a Václava Šimka v Jaroslavicích u Znojma, byl konán společný oběd pro-voslavných volyňských bratří a sester u sestry M. Pavelkové, při němž na podnět br. Jar. Srba a J. Kužely byla provedena sbírka na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci, která vynesla 1.000,— Kčs. Současně byla vybrána částka 800,— Kčs na sociální fond Svazu Čechů z Volyně.

Děkujeme upřímně všem štedrým dárcům.

Na svatbě sl. Lidušky Mackové s p. Bohumilem Najmonem v Petrovicích n. D., byla provedena sbírka na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci, která vynesla 2.620,— Kčs. Podnět ke sbírce dal br. Vladimír Šťastný z Libav.

Děkujeme co nejsrdečněji všem štedrým dárcům a mladým novomanželům přejeme do společného života splnění všech tužeb a přání.

Na svatbě Stanislava Masného se sl. L. Pěknou, konané 7. 1. 1951 ve Velečích, bylo vybráno z podnětu předsedy MNV Josefa Nedvěda Kčs 1.000,—, kteroužto částku dárce rozdělili rovným dílem na vybudování pomníku obětem Českého Malína a pro korejské děti.

Vyslovujeme jim srdečný dík a novomanželům přejeme hodně spokojenosti na společné cestě.

Posudky o návrzích na pomník obětem Č. Malína v Žatci

Požádali jsme naše čtenáře, aby se vyjádřili ke dvěma uveřejněným návrhům na pomník obětem Českého Malína v Žatci. Přinášíme dnes posudky našeho krajana mistra Vladimíra Libovického a prosíme krajanu a zaslání dalších doporučení.

Posudek o I. návrhu

Tento návrh je samosebou umělecký. Vytváří atmosféru lehkosti, zoufalství. Zdá se mi však, že na tak velkou oběť jako byl Český Malín, je příliš skromný.

Posudek o II. návrhu

Tento pomník je svým rozměrem jistě účelný dílo. Velmi realisticky působí dojem těžkosti, tísně a bolesti. Samo architektonické řešení je majestátní, působí dojmem síly. Sochařské provedení nejde že je realistické umělecké, ale pro každého velmi mnohmluvné.

Atmosféra celého pomníku je těžká, až dusivá, přitom klidná - posvátná. Mluví již z dálky více nežli jakákoliv slova. Jistě okolní prostor musí být ovlivněn tímto pomníkem. Celkem vzato, šťastná myšlenka a spolupráce obou. Jestli bych se měl rozhodovat mezi těmito dvěma návrhy, tak jsem jistě pro druhý. Je majestátní a jasně mluví o velikosti utrpení.

VI. Libovický